

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404275>

Universiteit Utrecht

10 | Puzzelen, spelen en uitdagen

16 | De meetbare mens 18 | Programma Universiteitsdag

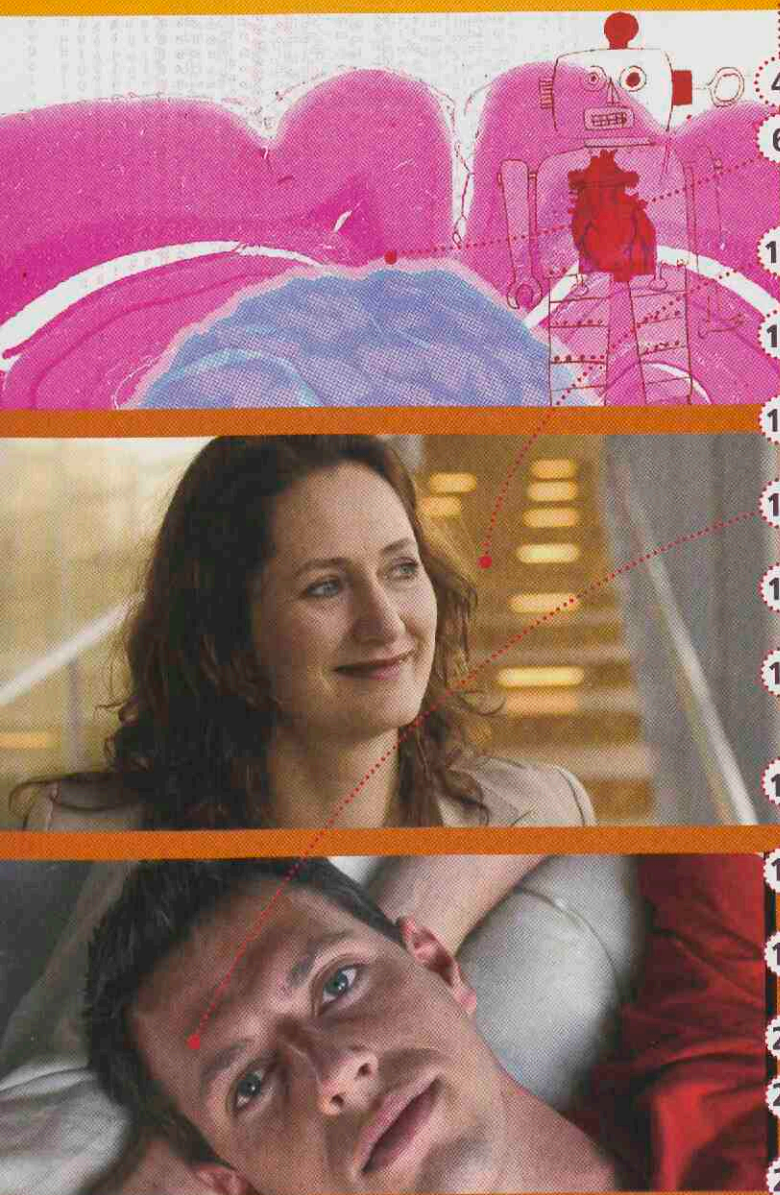
Kwartaalblad voor de afgestudeerden van de Universiteit Utrecht • Nummer 46 • Maart 2007 • Oplage 70.000 • www.alumni.uu.nl

31 maart 2007
Universiteitsdag

De kunst
van het denken

Themanummer: de kunst van het denken

INHOUD

4

Nieuws

6

Denken over kinderen, apen en robots

Over gezichtsbedrog, inlevingsvermogen en taal als hinderpaal

10

De zijsprong van Judith de Bruijn

Puzzelen, spelen en uitdagen

11

De sprong van Rehana de Vries

Dol op neuro-imaging

12

Praktische wijsheid voor iedereen

Drie filosofen met maar één missie: mensen laten nadenken

14

De aardse kwaliteit van dromen

Victor Spoormaker onderzoekt nachtmerries

15

Kiek

Uit het fotoalbum van Utrechtse alumni

15

Utrechtse stellingen

Prikkelende, humoristische en intrigerende stellingen uit Utrechtse proefschriften

16

De meetbare mens

De voorspellende waarden van psychologische testen

17

Rebus

Los hem op en win!

18

Universiteitsdag 2007

Programma voor alumni, studenten en medewerkers

22

Berichten voor alumni

23

Hora Est

Activiteiten en publicaties voor alumni

24

Groeten uit Utrecht

Bericht uit Utrecht van Ingmar Heytze en Ivar Pel

Illustr. 46, jaargang 12, maart 2007.

Illustr. is een uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen. Illustr. verschijnt vier keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 70.000. • **Hoofredacteur:** Ludo Koks • **Bindredacteur:** Richard van Galen • **Redactie:** Armand Haijnen, Irene Mol, Manon Renaud, Jacomijn Timmermans. • **Redactieraad:** Piet van Asseldonk, eindredacteur; NOVA; Jax Heerma van Vos, hoogleraar Faculteit Sociale Wetenschappen; Jenny Hultinga, communicatieadviseur; Tapan Communicatie; Tom Peijster, communicatiemanager; Inmaatsnaak; Babikovic; Thijs Pollmann, emeritus hoogleraar Lette-

ren; Vrielen de Gier, redacteur; Opzij; Wenne van Rossum, executive director Magazine Partners; Arie Smid, voorzitter U-fonds en oud-directeur (e)eeHOI. • **Aan dit nummer werkten verder mee:** Wanda Dijkstra, Yari Driessen, Ingrid Hayze, Lisbeth Koenen, Wilma de Lange, Carina Nijssen, Wilbrand Schaap, Bas Schreiner, Janneke Voskamp, Pauline Weseman, Peter van der Wolf, Charlotte Wurlbain. • **Foto's:** Marlijn Akkers, Merel Bakker, Evelynne Jacq, Maarten van der Haak, Maarten Hartman, Ivar Pel. • **Foto omslag:** Ivar Pel. • **Illustraties:** Bernet Raper. • **Ontwerp en opmaak:** WRIR (BNO), Utrecht. • **Druk:** Houtendijk. • **ISSN:** 1398-4703. • **Voor toezending:** is gebruik gemaakt van het alumni-bestand van de Universiteit Utrecht.

© Universiteit Utrecht, Illustr. periodek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is – met bronvermelding – toegestaan.

De volgende illustr. (nr. 47) verschijnt op 30 mei 2007. **Reacties, suggesties en ingezonden mededelingen kunt u sturen voor 26 maart 2007. De redactie houdt zich het recht voor ingezonden mededelingen te weigeren of in te korten.**

Redactieadres: Illustr. Postbus 80125, 3508 TC Utrecht, (030) 253 9300, Illustrer@uu.nl.

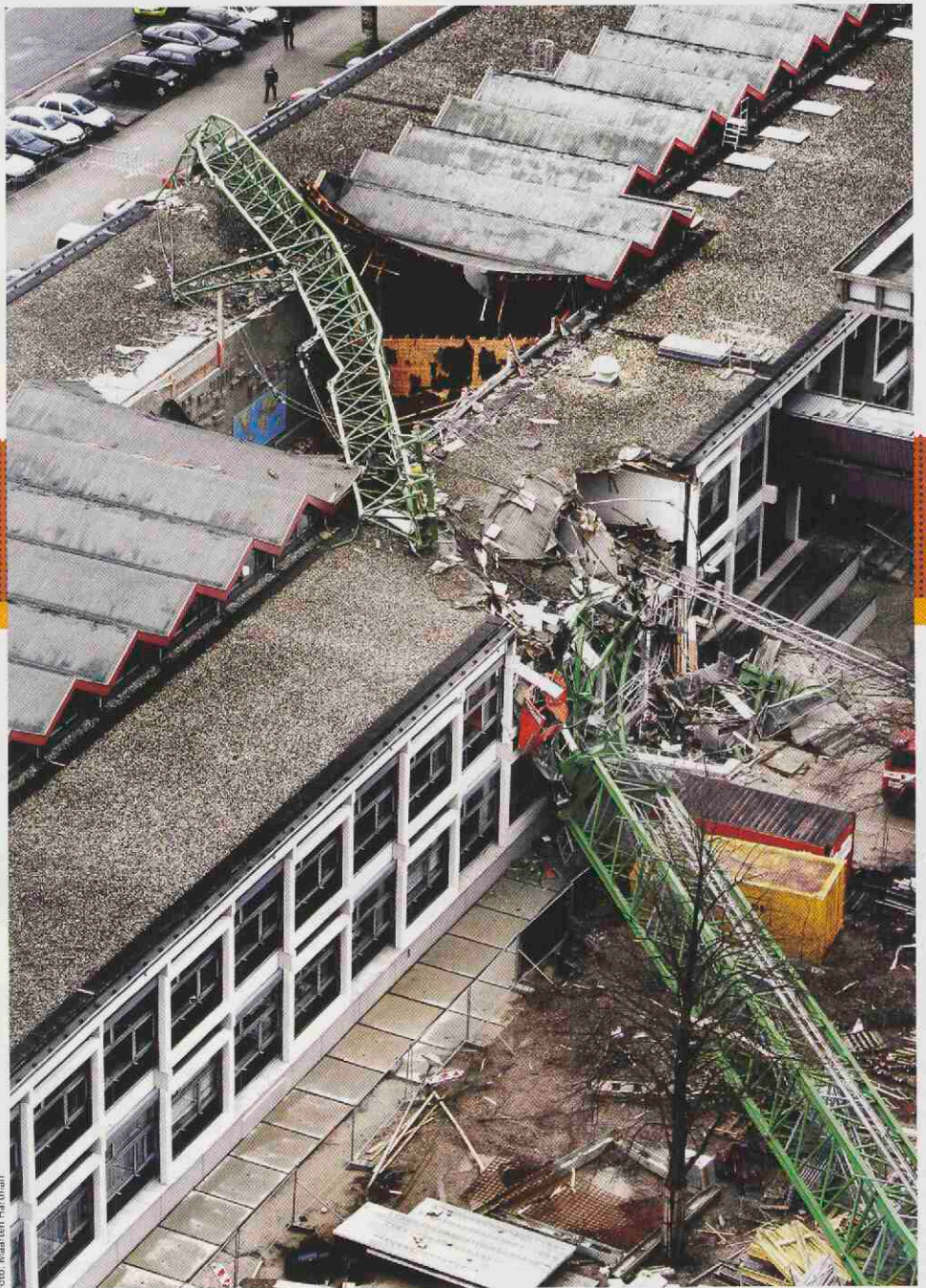

Foto: Maarten Hartman

Kraanongeval verwoest Ruppertgebouw

Tijdens de zware storm die op donderdag 18 januari over ons land trekt, stort een bouwkraan van 68 meter op het Ruppertgebouw. De chaos is enorm.

De kraan, die werd ingezet bij de bouw van het studentencomplex Casa Confetti van de Stichting Studentenhuisvesting Utrecht, stort dwars door de bovenste etage van het Ruppertgebouw en vernielt een strook van ongeveer 20 meter. De giek valt over de rand op het volle parkeerterrein. Het contragewicht van de kraan slaat net voor het Ruppertgebouw in de grond.

Op dat moment bevinden zich relatief weinig mensen in het gebouw omdat eerder zoveel mogelijk onderwijs wegens lawaai-overlast naar elders was ondergebracht. 'Slechts' zes mensen moeten wegens verwondingen in het UMC worden geholpen, van wie er vier vrijwel direct weer naar huis kunnen. De twee anderen kunnen na

enkele dagen het ziekenhuis verlaten. De kantoren van Studentenservice zijn verwoest, alsook enkele onderwijsruimtes. De hulpverlening kwam goed op gang, mede dankzij het goede werk van de vele BHV'ers, maar de schok onder medewerkers en studenten is groot.

Inmiddels krabbelt de universiteit weer op. Studentenservice heeft een nieuwe plek gekregen in het Bestuursgebouw, de lessen in het Ruppertgebouw zijn elders ondergebracht. Het onderzoek naar de oorzaak van het omvallen van de kraan is in volle gang. Het Ruppert zal nog maanden dicht blijven.

[Richard van Galen]

Acht onderzoekers krijgen VICI-toekenning

Acht wetenschappers van de Universiteit Utrecht hebben van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) een VICI-subsidie gekregen. De Universiteit Utrecht scoort hiermee veruit de meeste VICI-subsidies. Met deze 8 VICI-toekenningen blijft de universiteit koploper met in totaal 27 VICI-subsidies van de 138 die er sinds 2002 zijn toegekend.

De VICI-toekenningen zijn subsidies van de NWO-Vernieuwingsimpuls. Ze zijn bestemd voor excellente, zeer ervaren onderzoekers die met succes een vernieuwende onderzoekslijn hebben ontwikkeld. De wetenschappers behoren tot de top van hun onderzoeksveld. Elke VICI-onderzoeker krijgt 1.250.000 euro. Hiermee moet hij of zij in vijf jaar tijd een eigen onderzoeksgroep opbouwen.

Bèta-canon

Antoni van Leeuwenhoek en Christiaan Huygens zijn grote Bètawetenschappers, en toch ontbreken ze in de canon van de Nederlandse geschiedenis. Een groep prominente wetenschappers vraagt nu met de bèta-canon aandacht voor Nederlandse natuurwetenschappers uit het verleden.

Toen de Utrechtse universiteitshoogleraar Frits Van Oostrom de historische Nederlandse Canon presenteerde kwamen er meteen kritische geluiden uit de natuurwetenschappelijke hoek. Veel bètawetenschappers ontbraken namelijk op de lijst.

Vier van de acht commissieleden die aan de bèta-canon werken zijn ook Utrechtse alumni: Robbert Dijkgraaf, Bas Haring, Ronald Plasterk en Frans van Lunteren. De bèta-canon verschijnt wekelijks in de Volkskrant.

Foto: Stedelijk Museum Amsterdam

Onderdeel van de Canon is De Stijl: de Utrechtse Gerrit Rietveld was lid van deze beweging, en ontwierp deze beroemde Roodblauwe stoel.

NIJUEWS

Kijk voor een actueel en uitgebreid nieuws- en agendaoverzicht van de Universiteit Utrecht op www.uu.nl/nieuws.

ACADEMISCHE JAARPRIJS

06/07

HET PODIUM VOOR JOUW ONDERZOEK

Expeditie naar de broeikaswereld

Een interactief lespakket over het broeikas effect in heden en verleden, en een spannende film over klimaatexpedities naar de Noordelijke IJszee en de zuidelijke Atlantische Oceaan. Met dit voorstel is het Utrechtse team van wetenschappers en studenten genomineerd voor de Academische Jaarprijs 2007. Deze prijs van 100.000 euro is bestemd voor de beste vertaling van wetenschappelijk onderzoek naar een breed publiek. Het team hoopt scholieren op een spannende manier te laten kennismaken met de broeikasproblematiek.

Op woensdag 6 juni 2007 wordt de winnaar bekend gemaakt.

De Uithof wordt Science Park Utrecht

De Uithof heeft een nieuwe naam gekregen: Science Park Utrecht. Provincie Utrecht, gemeente Utrecht, Universiteit Utrecht, UMC Utrecht en Hogeschool Utrecht hebben hiervoor een convenant ondertekend. Het Science Park moet uitgroeien tot een ontmoetingsplaats voor het bedrijfsleven en de kennisinstellingen.

Eén van de diensten binnen het Science Park Utrecht is het Centrum voor Ondernemerschap en Innovatie (CvOI). Het CvOI is bedoeld als spin in het web van kennisinstellingen en intermediaire organisaties. Het nieuwe centrum heeft een doorverwijsfunctie en geeft informatie aan startende ondernemers, onderzoekers en studenten.

Zeven wetenschappers krijgen Rubicon-subsidie

Drie wetenschappers van de Universiteit Utrecht en vier onderzoekers aan het Universitair Medisch Centrum Utrecht hebben van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) een Rubicon-subsidie gekregen. De pasgepromoveerde Nederlandse onderzoekers krijgen met deze subsidie de kans om onderzoekservaring op te doen in het buitenland.

In totaal hebben 25 onderzoekers vanwege hun innoverend en grensverleggend onderzoek aan een excellent instituut in binnen- of buitenland een subsidie ontvangen. Samen krijgen zij ongeveer 1,8 miljoen euro. Hiervan kunnen de onderzoekers maximaal twee jaar aan een excellent buitenlands onderzoeksinstituut of één jaar aan een excellent Nederlands onderzoeksinstituut verblijven.

Opening nieuw bèta-instituut 'Flsme'

De Universiteit Utrecht gaat de samenwerking tussen de didactici op het gebied van natuurwetenschappen en wiskunde versterken. Met de oprichting van het Utrechtse Freudenthal Institute for science and mathematics education (Flsme) worden de activiteiten rond kwaliteit en inhoud van de exacte vakken in basisonderwijs en voortgezet onderwijs gebundeld.

De Universiteit Utrecht is al een aantal jaar actief om onderwijs en onderzoek in de bètarichting te stimuleren. Dit gebeurt onder andere in de vorm van het Junior College, vernieuwend bètaonderwijs en de Utrecht School of Applied Science. Het beleid lijkt succesvol, aangezien het aantal inschrijvingen voor de exacte studies in Utrecht stijgt.

Tienduizendste publicatie in Utrechts wetenschappelijk archief

Het aantal wetenschappelijke publicaties in het Igitur Archief van de Universiteit Utrecht is inmiddels de tienduizend gepasseerd. Hiermee is het Igitur Archief het grootste digitaal wetenschappelijk archief in Nederland en één van de grootste in Europa. De tienduizendste publicatie is van prof.dr. Martin Dijst, hoogleraar stadsgeografie bij de faculteit Geowetenschappen.

De publicaties in het Igitur Archief (www.igitur.nl) zijn wereldwijd vrij toegankelijk. Hoewel het archief nog in ontwikkeling is, laten de gebruikersstatistieken zien dat de artikelen vaak geraadpleegd worden, ook vanuit het buitenland.

Alumni in het nieuws

Gerlach Cerfontaine (1946) wordt de nieuwe voorzitter van de jury van de AKO Literatuurprijs. Cerfontaine is directeur van de luchthaven Schiphol.

Feike Sijbesma (1959) volgt per 1 mei 2007 Peter Elverding op als bestuursvoorzitter van DSM. Sijbesma is ook lid van de raad van Toezicht van de Universiteit Utrecht.

Dr. Frank Backx is benoemd tot hoogleraar klinische sportgeneeskunde bij het UMC Utrecht. Backx is de eerste sportarts in Nederland die tot hoogleraar sportgeneeskunde is benoemd. In zijn onderzoek richt de hoogleraar zich op acute en chronische blessures, overtraining en bewegen voor chronisch zieken.

Mr. Boele Staal is benoemd tot voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), de brancheorganisatie voor de in Nederland actieve banken. Staal nam na negen jaar ontslag als commissaris van de Koningin in de provincie Utrecht.

Prof.dr. Ludo Hellebrekers (1955) wordt de nieuwe voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD), de beroepsorganisatie voor dierenartsen.

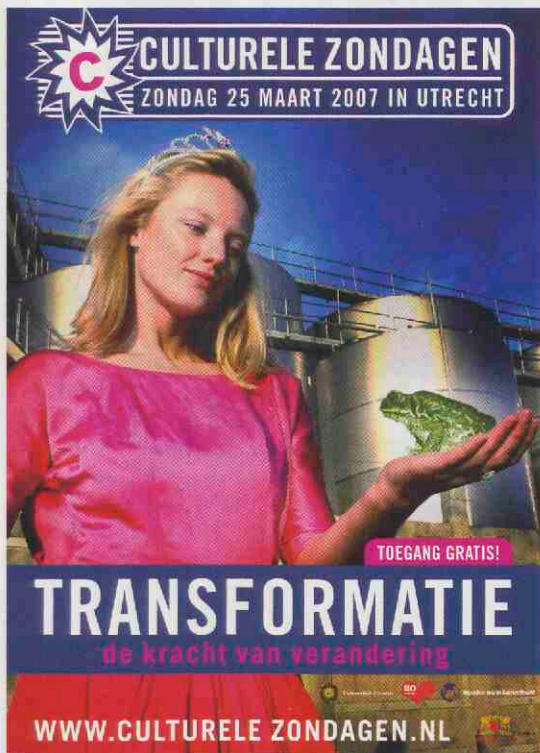
Het College van Bestuur van de Hogeschool Utrecht heeft *drs. Désirée Majoor* benoemd tot directeur van de faculteit Communicatie en Journalistiek. Désirée Majoor is momenteel werkzaam bij de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht als voorzitter van de faculteit Theater.

Begunstiger *Steven Schuit* (1942) is benoemd tot commissaris bij vastgoedfirma Breevast. Schuit is als adviseur verbonden aan het advocatenkantoor Allen & Overy. Hij is reeds Commissaris bij Numico NV. Schuit is daarnaast hoogleraar Internationaal Commercieel en Financieel Recht aan de Universiteit Utrecht.

Barro Piersma (1959) is met ingang van 1 januari 2007 benoemd tot plaatsvervangend directeur van de Directie Platteland van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Victor Schoenmakers (1953), programmamanager van het Havenbedrijf Rotterdam met als aandachtsgebied de Europese Unie, is benoemd tot vicevoorzitter van Espo (European Sea Ports Organisation), de Europese belangenbehartiger van zeehavens.

Joop Schoonman (1943), is uitgeroepen tot de 'Dutch Master in Materials 2006'. Schoonman won deze bijzondere prijs vanwege zijn onderzoek naar innovatieve materialen voor de omzetting en opslag van zonne- en windenergie, om zo de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

Culturele samenwerking tussen Utrecht en universiteit

De Universiteit Utrecht en de gemeente Utrecht gaan in ieder geval tot het jaar 2013 nauwer samenwerken op cultureel gebied. Dit betekent dat de universiteit in de toekomst actief betrokken blijft bij het organiseren van activiteiten als de Vrede van Utrecht, de Culturele Zondag, het Museumkwartier, het

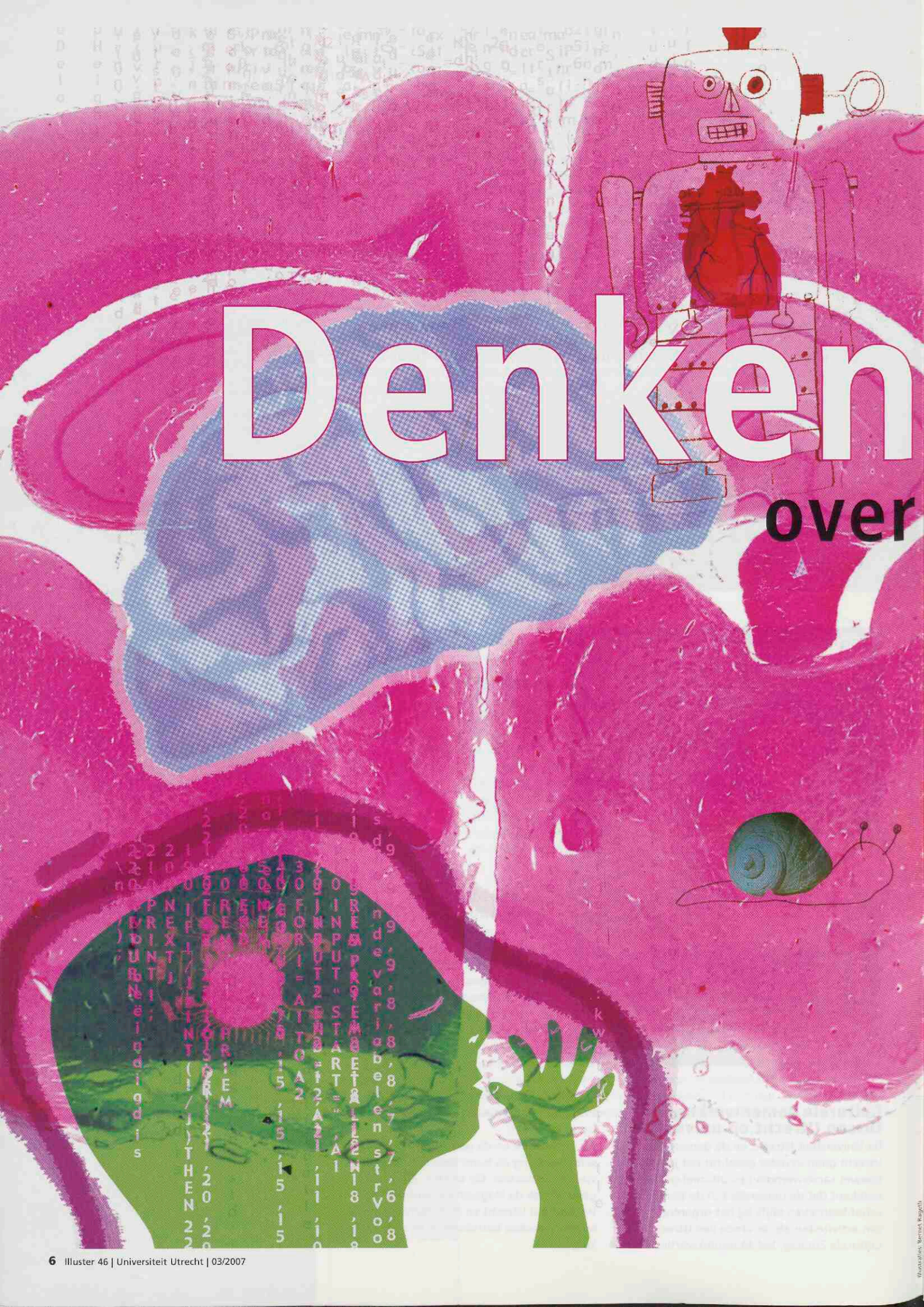
De Culturele Zondag is een goed voorbeeld van de culturele samenwerking tussen Utrecht en de universiteit.

Huis voor de Culturele Dialoog en het project Domplein 2013.

De universiteit en de gemeente hopen met de samenwerking de band tussen universiteit en stad te versterken. Op termijn willen ze nagaan of ook de Hogeschool voor de Kunsten, Hogeschool Utrecht en de provincie Utrecht kunnen worden betrokken in de samenwerking.

Denken

over

De een kijkt hoe kleine kinderen zich ontwikkelen, de ander bestudeert diergedrag en de derde wil intelligente apparatuur maken. Willem Koops, Liesbeth Sterck en John-Jules Meyer komen uit heel verschillende vakgebieden en onderzoekstradities, maar houden zich alledrie bezig met denken. Op de Universiteitsdag praten ze daarover, elk vanuit hun eigen terrein. Voor Illuster lopen ze alvast warm. Wat vind je voor verschillen tussen volwassen mensen aan de ene kant, en kinderen, beesten en machines aan de andere? Waar liggen de raakvlakken en overeenkomsten tussen de onderzoeksgebieden? Over gezichtsbedrog, inlevingsvermogen en taal als hinderpaal.

kinderen, apen en robots

Het is gedragsbiologe en apenonderzoekster Liesbeth Sterck die samenvat wat het onderzoek van de andere twee eigenlijk ook laat zien: 'We worden steeds minder uniek.' We: wij mensen, bedoelt ze. In de laatste halve eeuw hebben we door de wetenschap nogal wat prijs moeten geven. Om te beginnen aan de apen. Telkens werd ons weer een illusie ontnomen als bleek dat chimpansees of bonobo's of orang oetans óók werktuigen gebruikten, of oorlogen voerden, of uitvindingen deden en die dan aan elkaar doorgaven. Maar het ging nog veel verder. Zo werd duidelijk dat ook het kleinste wurmpje, de miniemste mijt, iets kan leren. Sterck: 'Twintig zenuwcellen bij elkaar is al genoeg.' Steeds meer dieren blijken zichzelf in de spiegel te kunnen herkennen, laatst nog de olifanten, en de verrassingen lijken nog niet op te zijn. Onlangs werd onomstotelijk vastgesteld dat gaaien niet alleen onthouden waar ze voedsel verstopt hebben, maar ook wat en wanneer. 'Ze hebben echt een flexibel geheugen. Er wordt al gesproken over feathered apes, gevederde mensapen,' lacht Sterck.

Waar zij mens en dier tegenover elkaar zet, gaat het bij informaticus John-Jules (JJ) Meyer om machines. Ook die kunnen steeds meer dingen waarvan we vroeger aannamen dat ze puur menselijk waren. Niet dat het hem daarom te doen is. 'Wij willen gewoon slimme dingen maken', zegt hij opgeruimd over zijn vak, de artificiële intelligentie (AI). En: 'Waar filosofen vaak mooi kunnen zweven, moeten wij iets doen.' En dat gebeurt. Sinds de begindagen van de AI, in de jaren veertig en vijftig, hebben hooggespannen verwachtingen en tegenvallers elkaar in flink tempo afgewisseld. Bijna ongemerkt is onze wereld vol geraakt met apparatuur die intelligente dingen kan. Meyer: 'In de jaren tachtig had je bijvoorbeeld de vermaledijde "expert-systemen" (computersystemen die specifieke kennis van menselijke experts representeren en gebruiken om een probleem binnen een bepaald gebied op te lossen, red.). Die vind je nu echt overal. Tegenwoordig noemen we ze alleen "kennis-gebaseerde systemen", of "beslissingsondersteuning". Expert-systemen leken namelijk de pretentie te hebben dat ze bijvoorbeeld dokters of rechters zouden gaan vervangen, en dat was pr-gewijs helemaal fout. In werkelijkheid zijn ze intussen wel een groot succes geworden. Cynici zeggen: AI is wat over tien jaar gewoon informatica is.'

Ontwikkelingspsycholoog Willem Koops toont op zijn beurt graag aan dat volwassenen heel wat minder van kleine kinderen verschil-

len dan ze meestal denken. Ook daar verliezen we dus een deel van onze uniciteit. Dat kan overigens twee kanten uit gaan: soms blijkt dat kleintjes al opmerkelijk veel snappen en kunnen, en soms wordt juist duidelijk dat volwassenen het op de keper beschouwd niet beter doen dan kinderen. Hij is er is er ook van overtuigd geraakt dat eigenlijk al onze ideeën over de ontwikkeling en opvoeding van kinderen en de inrichting van het onderwijs berusten op een groot misverstand: dat kinderen de vier of vijf ontwikkelingsfasen moeten doorlopen die Jean Piaget in het begin van de twintigste eeuw beschreef. 'Wij zijn nog steeds bezig het ongelijk van Piaget te bewijzen,' vat Koops opgewekt zijn wetenschappelijk terrein samen.

Bedrieglijke wereld

Onversneden vertelplezier bindt de drie Utrechtse onderzoekers, die bij wijze van warming up voor hun lezingen op de Universiteitsdag ook aan elkaar graag vast van alles kwijt willen. Eén onderwerp komt vanzelf bij alledrie langs als ze over hun vak praten: hoe bedrieglijk de wereld kan zijn in mensenogen. Onze hersenen bedotten ons met groot gemak, en daar steeds alert op blijven is een van de lastiger opgaven voor onderzoekers. We kunnen onder meer het personifiëren niet laten: we zijn altijd geneigd om in dieren en zelfs in machines trekjes van onszelf te zien.

Sterck: 'Ook de miniemste mijt kan iets leren.'

Zo vertelt Sterck over 'troostende' apen: 'Frans de Waal heeft indertijd die term ingevoerd. Na een conflict gaan veel apen naar de verliezer toe, raken die aan. Het ziet eruit als troosten. Maar wat blijkt nou, de aap voelt zich helemaal niet getroost. Althans, als je het gaat meten, zie je dat zijn stress niet minder wordt. De troosters zijn er waarschijnlijk op uit conflicten in de toekomst te voorkomen. Eigenbelang dus.' En de goedlachse Meyer kan nog steeds niet goed uit over een reportage uit Amerika die hij vorig jaar zag: 'Dat ging over bejaarden die een Aibo-robot hadden, dat zijn die robothondjes van Sony. Ik vond het een beetje onthutsend hoe ze daar helemaal aan verknocht waren geraakt. Ze zeiden van die dingen als: hij kent me goed hoor. En ze

Willem Koops (1944)

ontdekte dankzij dorstige kleuters en tientallen veelvormige glazen limonade dat de beroemde ontwikkelingsfasen van de grondlegger van zijn vak niet opgingen. Koops is hoogleraar ontwikkelingspsychologie aan de Universiteit Utrecht, en decaan van de faculteit Sociale Wetenschappen. Hij spreekt op de komende Universiteitsdag over de vraag *Kunnen kinderen denken?*

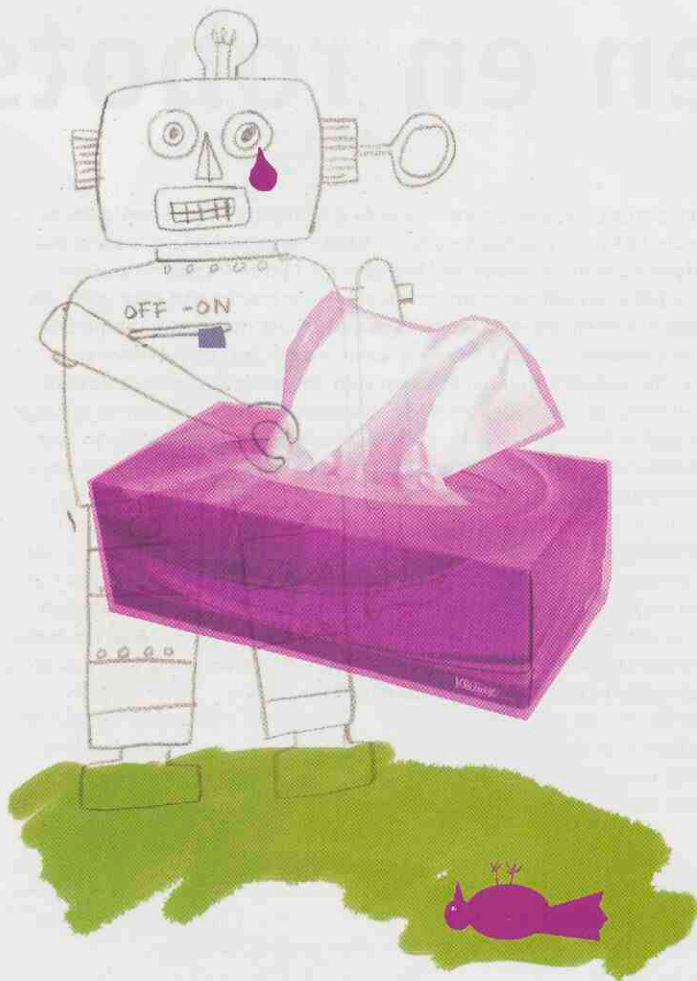
John-Jules Meyer (1954)

had graag een mede door hem geprogrammeerde slimme speelgoedhond in de winkel willen zien, maar werpt zich nu op interessantere non playing characters (karakters in een game die niet bestuurd worden door een persoon) voor de volgende generatie computergames. Hij is hoogleraar aan het Department of Information & Computing Sciences (ICS) van de Universiteit Utrecht en was tot voor kort wetenschappelijk directeur van de onderzoeksschool SIKS (School voor Informatie- en KennisSystemen). *Kunnen machines denken?* is de titel van zijn lezing.

Liesbeth Sterck (1960)

zag op Borneo hoe een orang-oetanmannetje drie dagen nadat hij verjaagd was uit zijn groep op precies dezelfde plek leek te zitten wachten op het vrouwtje dat hij begeerde. Ze onderzoekt mede met behulp van een Vidi-subsidie of apen alleen in het heden leven of dat ze zich ook gebeurtenissen herinneren, en is universitair hoofddocent bij de vakgroep Gedragsbiologie. *Kunnen dieren denken?* heet de lezing die ze op de Universiteitsdag houdt.

Koops, Meyer en Sterck spelen een prominente rol in het ochtendprogramma van de Universiteitsdag op 31 maart. Op pagina 18 tot en met 21 staat het complete programma.

wilden hem absoluut niet ruilen voor een ander. Nou zijn die robots wel een heel klein beetje adaptief, maar dan nog.'

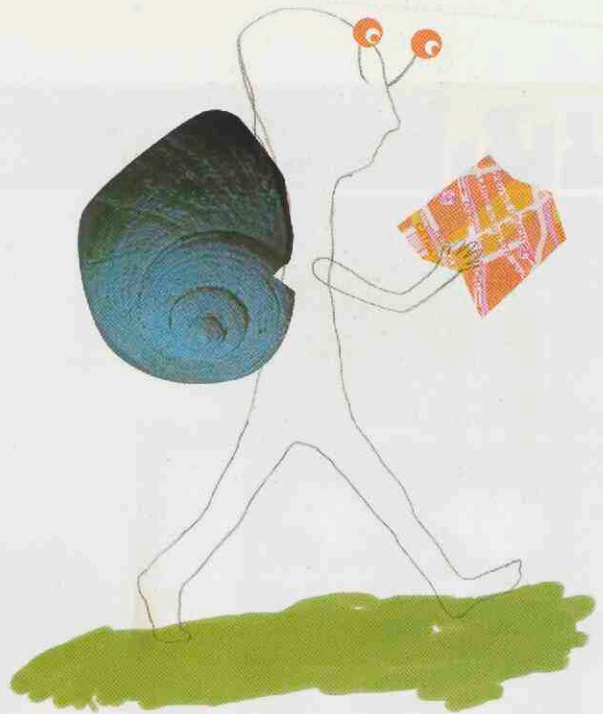
Volle glazen limonade

Het brengt het onwaarschijnlijke succes van de tamagotchi in herinnering, het Japanse elektronische huisdier in de vorm van een mini-computer met een minischermje, dat voortdurend piepte om eten en aandacht. 'Er moet een soort universele primitieve basis zijn op grond waarvan je affectie kunt oproepen,' zegt Koops, die zich nog levendig

herinnert dat zijn dochter zo'n nepbeestje had. 'We leggen het er zelf in.' Het verschijnsel gezichtsbedrog speelt in zijn onderzoek een opmerkelijke rol. Hij ontdekte bijvoorbeeld op een partijtje van een van zijn eigen kinderen ('Ik was nooit thuis, maar had wel corvee, ik moest van mijn vrouw de verjaardagen doen.') dat een klassiek proefje van Piaget niet opging voor de tientallen vierjarigen die hij op limonade trakteerde. Koops: 'Wij hebben niet zo'n gereguleerd huishouden, dus ik had een tafel vol glazen in alle soorten en maten. Die had ik vol limonade geschonken. Nou, de kinderen vochten zich kapot om de glazen waar het meeste in zat – objectief het meeste. Dat bleken ze heel goed te weten.'

En dat leek in flagrante tegenspraak met een zeer bekend testje van Piaget, waar Koops nota bene zelf college over gaf: je giet water uit een laag en breed glas in een hoog, smal glas en vraagt een kind waar het meeste in zit. Pas kinderen van zes, zeven jaar geven het goede antwoord en lijken te begrijpen dat de hoeveelheid vloeistof niet verandert. Koops' verklaring: 'Ik denk dat jongere kinderen gewoon visueel overdonderd worden door dat enorm hoge glas. Maar bij volwassenen gebeurt dat ook. Ik heb een analoge proef gedaan in Groningen. Daar zette ik de proefpersonen bovenop de Martinitoren, en die keken naar beneden, naar de Grote Markt. Ik had het hele eerste jaar ingehuurd, zo'n 130 studenten, om daar te gaan staan. En daarna bewogen die zich, zichtbaar voor de mensen op de Martinitoren, naar de Ossemarkt. Die is veel kleiner dan de Grote Markt. De proefpersonen dachten daardoor allemaal dat er meer studenten waren op de Ossemarkt. In het licht van die overdonderende visualiteit houden volwassenen dus ook hun logica niet overeind. Dat was alleen nooit uitgetoet.'

Ook aan de andere ontwikkelingsfasen van Piaget schort volgens Koops nog wel het een en ander. Dat de verschillen tussen kinderen en volwassenen zo groot worden geacht, hebben we volgens hem te danken aan Jean-Jacques Rousseau, wiens ideeën al twee eeuwen ons denken bepalen. 'De fasen van Piaget lopen exact parallel met wat Rousseau beschreef zonder ooit een kind gezien te hebben. Rara, denk je dan. Maar we zijn zijn verzonnen indeling als het ware waar gaan maken, bijvoorbeeld met het schoolsysteem waar kinderen pas op hun zesde aan "concrete operaties" toe zijn. Maar ik zeg altijd dat de Middeleeuwen gelijk hadden om kinderen als kleine uitvoeringen van volwassenen te beschouwen. In een niet al te ingewikkelde analfabetische omgeving kunnen ze namelijk heel goed meedraaien: als ze drie zijn hebben ze al een *Theory of Mind*, wat ze in beginsel tot gesprekspartners maakt.'

Theory of Mind

Daar heeft Koops een begrip te pakken dat een rol speelt op de onderzoeksterreinen van alledrie. Theory of Mind is zoiets als 'het vermogen je in de denkwereld van een ander te verplaatsen', en de oorsprong ligt bij het apenonderzoek. Sterck schetst razendsnel de geschiedenis van haar vak: 'Ten tijde van Darwin waren de dier- en de mensstudies nog niet losgekoppeld. Toen kreeg je het behaviorisme, en mocht je alleen kijken naar wat je aan de buitenkant kon zien. Wat er in het dier omging, viel niet te bestuderen, was het idee. Maar eind jaren zeventig ging men denken dat er toch iets van een *mind* moest zijn, omdat je anders veel gedrag niet kunt verklaren. Ze probeerden met plaatjes te testen of een chimpansee wist wat andere chimpansees wisten. Daar kwam overigens kritiek op, en de proeven zijn veel strenger geworden, waardoor je nog steeds niet met zekerheid kunt zeggen dat of chimpansees werkelijk een Theory of Mind hebben, maar sindsdien is die term er.'

Koops: 'De Middeleeuwen hadden gelijk om kinderen als kleine uitvoeringen van volwassenen te beschouwen.'

Voor kinderen wordt meestal een variant gebruikt van het volgende testje: je vertelt over een jongetje dat iets lekkers heeft gekregen dat het ergens opbergt, zeg de keukenla. Dan gaat het even weg, en iemand anders verplaatst het lekkers, bijvoorbeeld naar de ijskast. Vraag je een twee- tot driejarige waar het jongetje als het terugkomt het lekkers gaat zoeken dan zegt het altijd: in de ijskast. Pas daarna ontwikkelen kinderen een Theory of Mind en beginnen ze te begrijpen wat een ander al dan niet kan weten. Dan wordt hun antwoord: in de keukenla.

Autonome machines

Meyer ziet wel raakvlakken tussen het kunnen maken van dat soort gevolgtrekkingen en zijn onderzoek naar wat 'agenten' heten. Een soort next generation van de expert-systemen, die zelfstandiger kunnen opereren, helemaal als er een aantal gecombineerd worden. 'Het nieuwste hype-woord is autonomie,' legt Meyer uit. 'Laten we machines meer op hun eentje proberen te laten doen, zodat ze bijvoorbeeld in gevaarlijke gebieden bommen kunnen opruimen, is het idee. Bij zogeheten multi-agent-systemen proberen we veel in te bouwen, zelfs zoiets als morele oordelen. We gaan uit van BDI: beliefs, desires en

intentions, overtuigingen, wensen en bedoelingen, en om die makkelijker te programmeren hebben we een speciale BDI-programmeertaal ontwikkeld. Helemaal autonoom mogen die agents natuurlijk niet zijn, je wilt ze kunnen sturen, dus je geeft ze constraints mee, een soort normen en waarden waarbinnen ze autonoom kunnen zijn.'

Een speciale programmeertaal? Zijn zulke instructies zo langzamerhand niet in gewone mensentaal te geven? Daar zijn we nog ver vanaf volgens Meyer. 'Natuurlijke taal noemen wij AI hard: net zo moeilijk als de hele AI,' verzucht hij. Gek genoeg lijkt ook voor de andere twee taal vooral een hinderpaal. Koops: 'Ik heb alleen maar last van taal gehad. Taalontwikkeling interesseert me niet, zeg ik altijd. Dat we infants – niet-sprekenden betekent dat – toeschrijven dat ze onbeschreven blaadjes zijn en geen cognitieve structuur van enigerlei fatsoenlijke aard hebben, kon omdat ze niks terugzeggen. Bij proefjes is het probleem dat je vaak niet weet of ze wel goed begrijpen wat je vraagt.' Dus weet je dan ook niet wat ze denken. Taal houdt op een aantal manieren verband met de lezingen. Het taalvermogen is volgens Sterck een van de fundamentele punten waarop mensapen afwijken van mensen. 'Dat alleen al maakt het denken moeilijker toegankelijk bij dieren,' zegt ze. 'Waarschijnlijk maakt taal dat je over meer dieper kunt nadenken, dat je beter kunt accumuleren, dingen stapelen. Dat is volgens mij ook een echt verschil: apen geven ook wel dingen aan elkaar door, hebben "cultureel gedrag", maar wij kunnen kennis heel gemakkelijk stapelen.'

Droste-effect

Hoewel ze alledrie over denken gaan praten, is Sterck de enige die zich aan een definitie van wat dat is waagt: 'Het vermogen te reflecteren, is volgens mij de kern. Dat je kunt bedenken: wat ga ik doen. Of dieren dat kunnen, is lastig te bewijzen. Het kan ook toeval zijn als chimpansees in Ivoorkust stenen meenemen naar een plek met palmnoten, die ze daarmee open kunnen krijgen, of als orang oetans op Borneo vast kleine blaadjes gaan plukken voordat ze een nest maken waar ze die graag in hebben.' Koops piekert niet over een sluitende omschrijving, maar ziet het menselijk denken wel als bijzonder: 'Het kan altijd weer een stapje achter het eigen denken nemen, een meta-niveau verzinnen, en daar dan weer over denken, tot in het oneindige. Dat Droste-effect, je weet wel, die blikjes waarop een verpleegster een blad met een blikje Droste-cacao vasthoudt, waarop een verpleegster staat die...' Meyer: 'Maar dat kan een computer in feite tot op zekere hoogte ook. Niet oneindig, maar dat kunnen wij ook niet. Maar in hoeverre de AI het denken over denken veranderd heeft, daar ben ik nog niet uit.'

[Liesbeth Koenen]

De zijsprong

Opmerkelijke loopbanen

Judith de Bruijn werkte meer dan tien jaar bij de omroep, onder andere als presentatrice van Get The Picture. Nu heeft de onderwijskundige haar stek gevonden als zelfstandig *creativity expert*.

Puzzelen, spelen en uitdagen

Creatief denken staat ruim in de belangstelling, zeker ook binnen organisaties. Mensen zijn op zoek naar onconventionele oplossingen. Daar zoeken ze een deskundige bij die hen begeleidt in dat creatieve denkproces. Bij creatief denken moet je verbanden leggen tussen beide hersenhelften. Souplesse in dat proces zorgt ervoor dat we als het ware met de ogen van een beginner kijken. De Bruijn typeert het als een spier die we allemaal hebben vanaf kind zijn. Bij volwassenen is die spier echter niet meer getraind. Door training kun je weer toegang krijgen tot je eigen creativiteit.

Aanvankelijk twijfelde ze tussen een wetenschappelijke studie en de Academie voor Expressie. Het werd het eerste. De Bruijn: 'Misschien omdat wij thuis meer 'logisch' waren ingesteld, mijn vader is wiskundige. Na de studie ben ik een meer creatieve richting ingeslagen.' Meer dan tien jaar werkte ze voor Stadsomroep Utrecht en de AVRO, waar ze Get The Picture presenteerde. Met de komst van een nieuwe directeur vloog ze er vijf jaar geleden uit. Ze besloot een nieuw vakgebied op te zoeken, waarin ze haar interesse voor logica en creativiteit kon combineren.

'Ik moet niet creatief zijn. Ik moet jou laten ervaren dat jij zelf creatief bent', zegt De Bruijn. 'In de sessies die ik begeleid moeten de deelnemers zelf met ideeën komen. Eigen ideeën worden immers gedragen. Als facilitator ben je dus in de eerste plaats groepsprocesbegeleider.

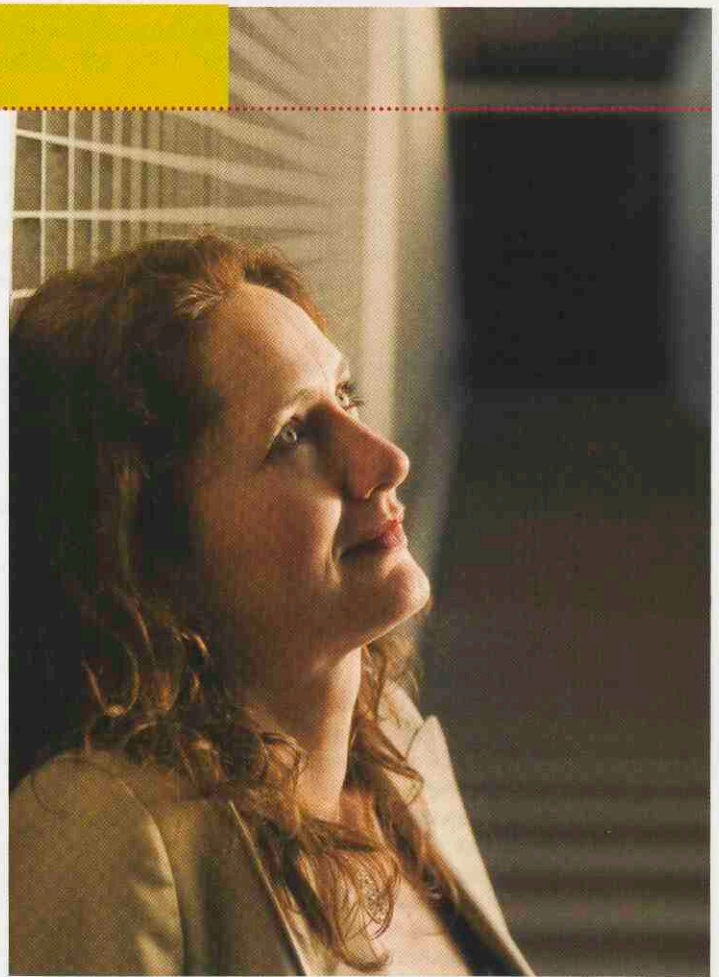

Foto: Inar Pei

Judith de Bruijn: 'Ik zie mijn werk als puzzelen, spelen en uitdagen.'

Daarnaast moet je weten wat nodig is om creatiever te worden. Het is een vak waar veel bij komt kijken. Je moet heel goed kunnen luisteren, snel denken, terugbrengen bij afdwalingen, en het belangrijke eruit pikken. Je moet zowel logisch als creatief onderlegd zijn. Logisch omdat je een goede probleemstelling moet formuleren. Dat is iets

'Ik moet niet creatief zijn. Ik moet jou laten ervaren dat jij zelf creatief bent.'

wat ik bij onderwijskunde heb geleerd. Creatief omdat je dwarsverbanden moet leggen. Door nieuwe input, maar ook door ontspanning of een andere setting kom je tot creativiteit.

Mijn werk zie ik dan ook als puzzelen, spelen en uitdagen. Al puzzelend kom je tot een andere benadering. Graag benader ik het oplossen van een vraagstuk als een spel, met duidelijke spelregels. Mensen uitdagen, hen dingen laten durven, is mijn vak. Het geeft me een kick ze naar beslissingen te leiden. Samen ontdekken en inzicht verkrijgen.'

[Charlotte Wurfbaïn]

Rehana de Vries, 32 jaar, studeerde in december 2005 af in de neuropsychologie. Een alumna met ambitie, doorzettingsvermogen en de bijbehorende passie en capaciteiten. Misschien ooit promoveren? Rehana ziet het zitten: 'Ik wil in mijn vakgebied zo ver mogelijk komen.'

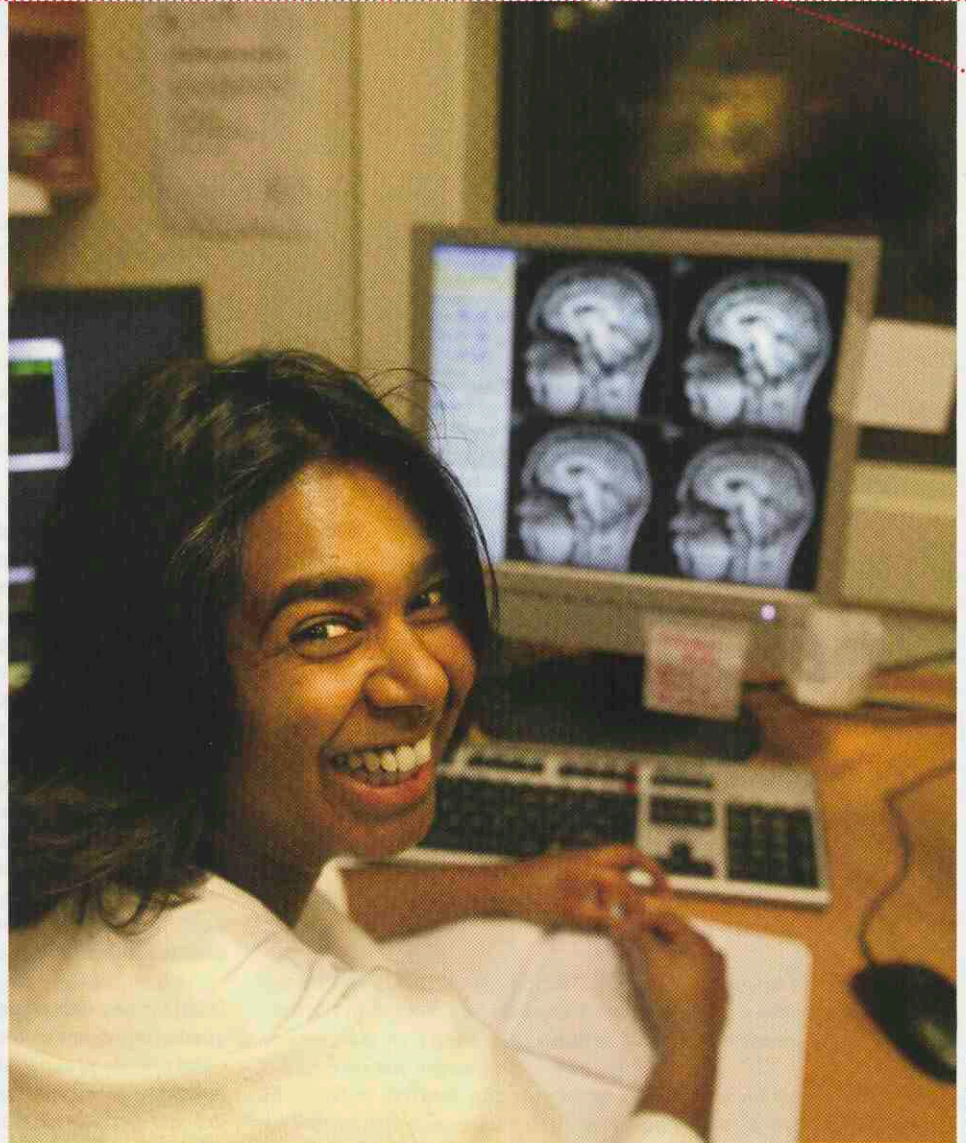

Foto: Marijn Albers

Op zoek naar waandenkbeelden

Na haar studie ging Rehana aan de slag bij de psychiatrische afdeling van het UMC Utrecht, waar zij betrokken is bij onderzoek naar de ziekte schizofrenie. 'Schizofrenie kenmerkt zich onder andere door psychoses, periodes waarin de patiënt niet meer in verbinding staat met de werkelijkheid. Zo iemand kan bijvoorbeeld stemmen horen of waandenkbeelden krijgen. Dit komt doordat er in de hersenen iets fout gaat; schizofrenie is een hersenziekte. Daar doen wij onderzoek naar.'

In het UMC houdt Rehana zich bezig met 'neuro-imaging', beeldvormend onderzoek van de hersenen. 'Je moet je voorstellen dat een hersenscan uit allemaal kleine kubusjes bestaat, in scantaal heten ze voxels: volume elements. Wat wij doen, is voor elke voxel bepalen tot welke hersenstructuur deze behoort. Dat doen we deels geautomatiseerd, deels met de hand. Zo categoriseren we de voxels. Je kunt dan het volume van verschillende hersenstructuren bepalen. Door dit soort onderzoek weten we dat

er subtiele veranderingen zijn in de hersenstructuren en het hersenvolume van iemand met schizofrenie. Veranderingen die een fractie verschillen van die in een gezond brein. Zo weinig zelfs, dat een radioloog het niet op het oog kan zien. Toch is het een significant verschil tussen patiënten en gezonde controlepersonen.'

Het is meer wiskunde dan psychologie. Toch is Rehana helemaal op haar plek in dat wat ze nu doet: 'Ik vind het geweldig om zo exact bezig te zijn. Ik ben dol op neuro-imaging. Je ziet niet alleen de functie van de hersenen die tot uiting komt in het gedrag van iemand, zoals bij neuropsychologisch onderzoek. Je ziet ook de hersenen zelf in beeld. Dat is iets heel mysterieus. En als je dat in de toekomst dichterbij elkaar kunt brengen is dat niet alleen interessant, maar vooral ook wetenschappelijk heel waardevol.'

[Wanda Dijkstra]

Beroep: filosoof

Drie filosofen met maar één missie: mensen laten nadenken. Ze bieden via de filosofie handvatten voor mensen die met een probleem worstelen, die beter willen ondernemen, of die op zoek zijn naar verdieping.

Praktische wijsheid voor iedereen

Harm van der Gaag: 'Gewoon vragen stellen en kritisch zijn.'

Stop met piekeren, denk dieper

'Mensen kunnen hun leven zelf vormgeven in plaats van te wachten tot het voorbij is. Dat ze mogen ophouden met denken dat ze niks in te brengen hebben. Veel mensen gedragen zich hier alsof ze in een politiestaat leven. Dat is erg jammer. Maak keuzes!'

Harm van der Gaag (39) is eigenaar van de Wijsgerige Praktijk. Hier ontvangt hij cliënten, particulier en zakelijk. Hij voert zogeheten socratische gesprekken. Hij stelt vragen en nog eens vragen. Op zo'n manier dat cliënten zelf tot een inzicht komen.

Deze praktijk is hij niet direct na zijn studie in 1996 begonnen. Al bestond het idee voor zo'n praktijk al wel. 'Direct na mijn studie vond ik mezelf nog te jong om met de zielenroerselen van andere mensen bezig te zijn. Daarvoor heb je meer levenservaring nodig.' Van der Gaag werkte eerst freelance als tekstschrijver, ontwierp hij websites en woonde hij in Italië.

Drie jaar geleden was de tijd rijp. Economisch gezien was het geen goede timing, maar voor Van der Gaag persoonlijk wel. En het gaat goed met de praktijk. 'Ik geloof echt, en ik merk ook, dat er een behoefte is. Het blijft groeien. Mensen willen zelf tot inzicht komen. Vroeger bedacht de dominee, de rabbijn of de politieke partij hoe het zat. Later had je goeroes zoals Emile Ratelband die mensen met hun 'wijsheid' inspireerden. Daar ben je een week vol van, maar het is en blijft geleende wijsheid.'

'Het is vaak ontroerend om te zien hoe mensen na de gesprekken hun leven in eigen hand nemen: mensen zeggen banen op, beginnen aan kinderen, of juist niet. Ze maken eindelijk een pas op de plaats en komen daarna ook echt in actie. Mijn slogan is niet voor niets: Stop met piekeren, denk dieper. Het werkt als een tierelier!'

Een studie als wijsbegeerte moet losstaan van praktische toepassingen, vindt Van der Gaag.

'Alumni bedenken zelf wel hoe ze het in de praktijk gebruiken. Daar moet je op kunnen vertrouwen. Filosofiestudenten zijn prima generalisten. Het zijn mensen met een kritisch denkvermogen, dat op tal van terreinen toepasbaar is. Zo werkt het ook in mijn praktijk. Wanneer iemand met een zakelijk probleem komt, help ik hem verder zonder iets van zijn business af te weten. Gewoon door vragen te stellen en kritisch te zijn. Zonder vooronderstellingen en zonder jargon. Heel verfrissend blijktbaar, want ik krijg steeds meer zakelijke cliënten.'

Website: www.wijsgerigepraktijk.nl

Beter zaken doen

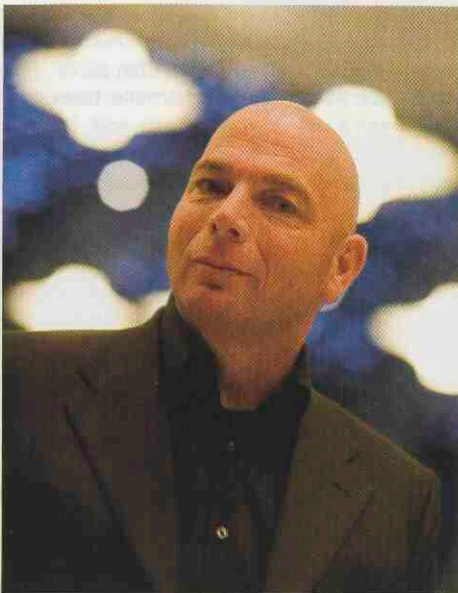
Hans Veldhuis (47) is sinds 2006 directeur en eigenaar van Liberaxion. Dit bedrijf biedt programma's voor mensen uit het bedrijfsleven die bereid zijn hun zaken op originele manier aan te pakken, mét de inzet van filosofie. Veldhuis is ervan overtuigd dat filosofie bevrijdende inzichten en methodes kan geven voor een nieuwe bezieling van de ondernemersgeest. Hij parafraseert Plato: 'Als filosofen geen zakelijk leiders zijn, wordt het tijd dat zakelijk leiders filosofen worden.'

Na zijn studie wijsbegeerte (en Franse Letterkunde) heeft Veldhuis jarenlang niks met filosofie gedaan. 'Toen ik studeerde, heb ik me nooit afgevraagd wat ik er mee kon. Die vraag kwam in 1985 na het afstuderen wel op me af. Mijn conclusie was: ik kan niks. Vervolgens ben ik bij Aegon in een managementklasje terechtgekomen. In het klasje zaten nog meer mensen met een branchevreemde opleiding. Ik had toen geen behoefte om iets met wijsbegeerte te doen. Als student kijk je vrij en onbevangen naar de wereld. Na je studie kom je in de wereld terecht waar voor verwondering geen plaats is. Dan ga je hard werken en leer je een andere vorm van kennis. In mijn geval was dat verkoop en marketing.'

Na twaalf jaar werkervaring begint Veldhuis voor zichzelf, als business consultant die zich bezighoudt met marktstrategische veranderingen bij bedrijven als Microsoft, Alcatel, Shell en ING. Stap voor stap maakt hij vervolgens de link naar de filosofie. Hij ontdekt dat het management eigenlijk altijd binnen dezelfde matrix redeneert, en patronen herhaalt. Niet bepaald inspirerend bij vernieuwingen. Het keerpunt was een 'leadership retraite' die hij deed voor Microsoft Europa. 'Ik besloot geen matrix op een flip-over te zetten, maar de executives het werk van de Franse filosoof Jean-Paul Sartre laten lezen. Dat had grote impact. Het liet hen zien dat er ook anders kan worden gekeken naar de wereld, naar leiderschap. Toen ik wegging, was ik mijn boeken kwijt en was bij mij het idee ontstaan om filosofie als methode te gebruiken.'

Liberaxion biedt diensten aan, van in-company projecten tot programma's met open inschrijving. Veldhuis is de brug tussen de filosofie en het bedrijfsleven. 'Wat Heidegger of Spinoza heeft gezegd, zet ik om in thema's die voor zakenmensen interessant zijn. Ik beschouw dit werk als mijn missie. Ik wil bedrijven opnieuw en anders leren nadenken, zodat ze meer verantwoord ondernemen. Ik wil het engagement terug. Filosofie is erg academisch geworden terwijl het van oudsher in de samenleving thuishoort.'

Website: www.liberaxion.com

Hans Veldhuis: 'Ik wil het engagement terug.'

Foto: Ivar Pei

Will van Bockel-Jagtenberg: 'Mijn drijfveer is bereiken dat mensen zelf nadenken.'

Meer vragen dan antwoorden

'Ik had vroeg in mijn leven al een filosofische instelling. Als kind verwonderde ik me over alles. Rond mijn twintigste kwam ik in aanraking met De Beauvoir en Sartre en ben ik meer filosofisch werk gaan lezen.' **Will van Bockel-Jagtenberg (59)** geeft filosofie op de Volksuniversiteiten van Den Bosch, Oss en Boekel. Daarnaast organiseert ze conferenties voor de Internationale School voor Wijsbegeerte te Leusden. Soms geeft ze ergens een lezing en af en toe leidt ze het filosofisch café in Breda. Tien jaar geleden studeerde ze af na een achtjarige deeltijdstudie wijsbegeerte.

Van Bockel was verpleegkundige en heeft tien jaar met haar man in Saoedi-Arabië en Irak gewoond. Na haar terugkeer in Nederland startte ze de studie wijsbegeerte. Ze wist alleen nog niet wat ze ermee wilde gaan doen. Inmiddels geeft ze alweer tien jaar les. 'Eigenlijk heb ik het altijd leuk gevonden om kennis over te dragen.'

'Een van de cursussen die ik geef is Geluk en Wijsheid bij de Volksuniversiteit in Boekel. Een les is voor mij geslaagd als cursisten met meer vragen naar huis gaan, dan waarmee ze zijn gekomen. Mijn drijfveer is bereiken dat mensen zelf nadenken.'

Ze steekt er zelf ook nog steeds van op. 'Ik geef nu tien jaar les waardoor ik in patronen vastzit over hoe en wat ik over de filosofen vertel. Dan is het fijn wanneer een opmerking uit de klas mij aan het denken zet. Cursisten zijn altijd heerlijk vleiend. Voor de kerst was er een cursusevaluatie. Het was weer een warm bad. Het liefst hoor ik terug dat ze kritischer zijn geworden. Dat merk ik vaak al tijdens de cursus wanneer ze mij aan het ondervragen zijn.'

Filosofie zou ook welkom zijn in het reguliere onderwijs, vindt Van Bockel. Zoals in het basisonderwijs. 'Dan heb ik het vooral over het aanleren van bepaalde manieren van denken. Dat kinderen leren formuleren en vertrouwen krijgen in hun denkvermogen.' Van Bockel noemt Frankrijk als voorbeeld van een land waar filosofie een plek heeft in het onderwijs. 'Het kent wel een andere geschiedenis. Franse filosofen zijn politiek geëngageerd en hebben zich meer met de alledaagse praktijk bemoeid. Een filosofische kijk zou een goede basis voor iedereen zijn. Het zou individuele krachten oproepen die voorkomen dat volksmennerij een kans krijgt, omdat iedereen zelf nadenkt.'

[Carina Nijssen]

Uit de Toren Maatschappelijke relevantie van Utrechts onderzoek

De aardse kwaliteiten van dromen

Victor Spoormaker onderzoekt nachtmerries en de manier waarop we bewuster met onze dromen kunnen omgaan.

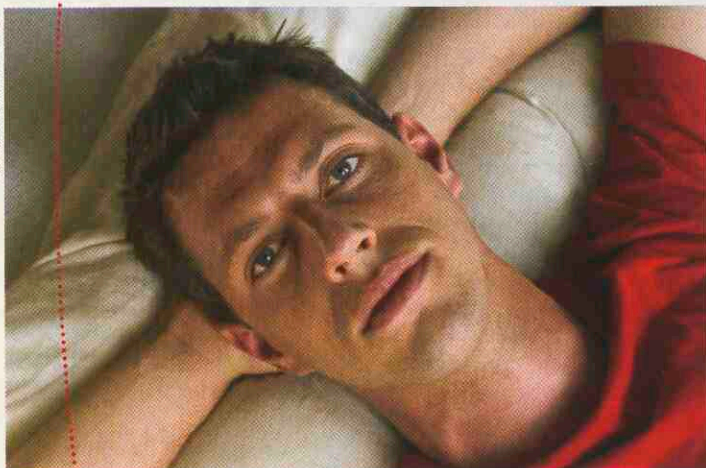

Foto: Marco Bakker, Hifor Images

Droomonderzoeker. Dat klinkt nogal zweverig. Is dat wel iets voor de universiteit?

'De kern van mijn onderzoek zijn nachtmerries en de manier waarop je die kunt behandelen. Daar omheen zit een heel gebied waar mijn onderzoek ook over gaat: insomnie (slapeloosheid) en lucide dromen, ofwel dromen waar je zelf invloed op hebt.'

Voer voor psychologen, dus.

'Het is een wijdverbreide gedachte dat nachtmerries een symptoom zijn van onderliggende syndromen. Jarenlang koos men ervoor om uitsluitend die vermoede syndromen te behandelen. Mijn onderzoek leert dat je die nachtmerries beter apart kunt behandelen.'

Gaan mensen jou ook vragen om hun dromen te duiden?

'Ik ben pertinent niet bezig met droomduiding. Ik vind het overigens wel leuk om droomverhalen te horen. Je hebt erbij die heel bizar dromen, en mensen die heel normaal dromen. Maar de eeuwige twee vragen: 'wat betekent mijn droom?' en 'kunnen dromen de toekomst voorspellen?' zijn nou net de vragen waar zowel ik als de vragensteller niets mee kunnen. Mensen kunnen ook vragen: 'wat kan ik met mijn dromen doen?'. Dat is wel een relevante vraag. Je kunt via je dromen op ideeën komen die je overdag nooit zou bedenken, omdat ze niet langs een conventionele weg zijn ontstaan. Je moet een droom zien als een gratis brainstormsessie van een hele nacht lang.'

Als we meer dromen is dat goed voor de mensheid?

'Het denkproces tijdens dromen is zoveel spannender en interessanter dan overdag. Tijdens een droom denkt iedereen zo creatief als een Shakespeare, of een Picasso. Alleen doen de meeste mensen er niets mee. Ze weten niet eens wat ze allemaal meemaken en bedenken in hun droom. Mensen kunnen veel creatievere ideeën en oplossingen bedenken voor problemen overdag als ze iets opsteken van het denken tijdens hun REM slaap. Het normale, bewuste denkproces is namelijk lineair: van a naar b, naar c enzovoort. Dat wordt door bepaalde neurotransmitters in de hersenen (aminen) gereguleerd. Tijdens de REM slaap zijn andere neurotransmitters (cholinen) actief en dan wordt het denken ineens een *closed circuit*: de hersenen zijn dan alleen informatie van binnenuit aan het verwerken door dwarsverbanden te zoeken. Volledig associatief kun je dan op ideeën komen die je anders nooit zou bedenken.'

Maar gericht dromen kan iedereen?

'Het is aangetoond dat je tijdens je slaap bepaalde kwesties creatief kunt oplossen. Wanneer je je kort voor het slapen gaan concentreert op zo'n kwestie die je bezighoudt, is de kans groot dat je er ook over droomt. In zo'n droom zie je dan vaak iets langs komen waarmee je dat probleem ook echt kunt oplossen. Einstein kwam zo op de relativiteitstheorie.'

[Wijbrand Schaap]

Kiek!

Uit het album van een alumnus

'Ik herinner me nog hoe de corpsballen in koor riepen dat ik mijn pet moest afzetten. Vriendelijk als ik ben, wilde ik dat ook doen, maar Willibrord siste: niet doen!'

Aan het woord is Tom Zijlstra. In mei 1969 had het USF-bestuur voor een discussie over democratisering van de universiteit de senaatszaal in het Academieggebouw bezet. De zaal was grotendeels bezet door leden van het Utrechts Studenten Corps, die inderhaast waren opgetrommeld om tegengas te geven aan het linkse bestuur van het USF (Utrechtsche Studenten Faculteiten). De foto toont v.l.n.r. Henk van Wilpe (toen Secretaris Sociaal), Tom Zijlstra (Secretaris Onderwijs) en Willibrord de Graaf (voorzitter USF).

Zijlstra: 'Toch liep de discussie uiteindelijk redelijk. Deze bijeenkomst was de aanzet tot de bezetting van het Academieggebouw, begin juni 1969, onder leiding van ons bestuur. Daar eisten en kregen we – na een dag of drie – de openbaarheid van de curatorenvergaderingen. Niet dat dat veel opleverde...'

Utrechtse stellingen

Prikkelende, humoristische en intrigerende stellingen uit Utrechtse proefschriften

Voor een goede nachtrust lost de bèta-AIO bij het naar bed gaan een cryptogram op, terwijl de alfa-AIO beter een sudoku ter hand neemt.

[Michel van Wijk, geowetenschappen]

Het belangrijkste eerste experiment is het gedachte-experiment, en onder het huidige financiële regime soms het enige wat nog rest.

[Martin Wapenaar, geneeskunde]

De roltrap is de meest mislukte uitvinding van de 20e eeuw; het gros van de Nederlanders staat er niet bij stil dat een roltrap niet bedoeld is om op stil te staan.

[Joyce Akse, sociale wetenschappen]

Het doel in ambitie hoort passie te zijn.

[Rozemarijn van Rijn, geneeskunde]

Hoe minder mogelijkheden een apparaat heeft, des te beter functioneert het.

[Mirjam Siesling, rechtsgeleerdheid]

Zwangerschap is een ernstige ziekte die na negen maanden gelukkig vanzelf weer overgaat.

[Alexander Stork, geneeskunde]

Het verschil tussen geloof en overtuiging is de overdrachtelijkheid, geloven doe je zelf, overtuigen iemand anders.

[Maarten Rookmaaker, geneeskunde]

De voorspellende waarde van psychologische testen

De meetbare mens

Wie heeft ze nog nooit ingevuld, de testjes in tijdschriften die antwoord geven op prangende vragen als: Welke partner past bij mij? Hoe bereik ik mijn ambities? Wat is de waarde van die testjes en van psychologische testen in het algemeen?

'Bij het meten van denken kom je snel uit op het meten van intelligentie. Intelligentietesten waren er al vanaf het eind van de negentiende eeuw. Ook in de huidige tijd leveren intelligentietesten, in diverse vormen, een belangrijke bijdrage in de voorspelling van werkprestaties, juist in de hogere functies. Daarnaast zijn er voor het meten van andere kenmerken, zoals persoonlijkheid en temperament, instrumenten ontwikkeld.' Aan het woord is Rendel de Jong, arbeids- en organisatiepsycholoog aan de Universiteit Utrecht. Zijn faculteit Sociale Wetenschappen organiseert dit voorjaar met het Universiteitsmuseum een tentoonstelling over persoonlijkheid. De bezoeker kan zich daar onderwerpen aan diverse testen.

Achterhaalde methodes

Testen die nu hilarisch aandoen, werden vroeger serieus ingezet voor diagnose- en selectiedoeleinden. Bij de Szondy-test (zie foto) kregen de proefpersonen een album te zien met gezichten van boeven, domme mensen en slimme mensen; zij moesten aangeven welk gezicht hen het meeste aansprak. De veronderstelling was dat een boef een boef uitzoekt en een slimmerik een slimmerik. Ook de zogenaamde projectietesten werden veel gebruikt, zoals de inktvlektest van Rorschach. Daarbij moesten de proefpersonen vertellen wat ze in de inktvlek zagen, waarop de therapeut persoonlijke karaktertrekken toekende aan deze interpretatie. Inmiddels is gebleken dat de voorspellende waarde ook van dit soort testen gering is. Er zijn tegenwoordig gestandaardiseerde methoden die verschillen in persoonlijkheid beter tot hun recht laten komen.

Sociale intelligentie

Intelligentie zoals gemeten met een intelligentietest is niet het enige wat telt. Het gaat er ook om hoe je in de sociale omgang bent en of je je kunt inleven in anderen: die eigenschappen die je succes kunnen bepalen in relaties of in een carrière. Bijna iedere hoogopgeleide is wel eens onder-

*Ben je een boef of een slimmerik: welk gezicht spreekt je het meeste aan?
De man in het midden van deze Szondy-test is Rendel de Jong.*

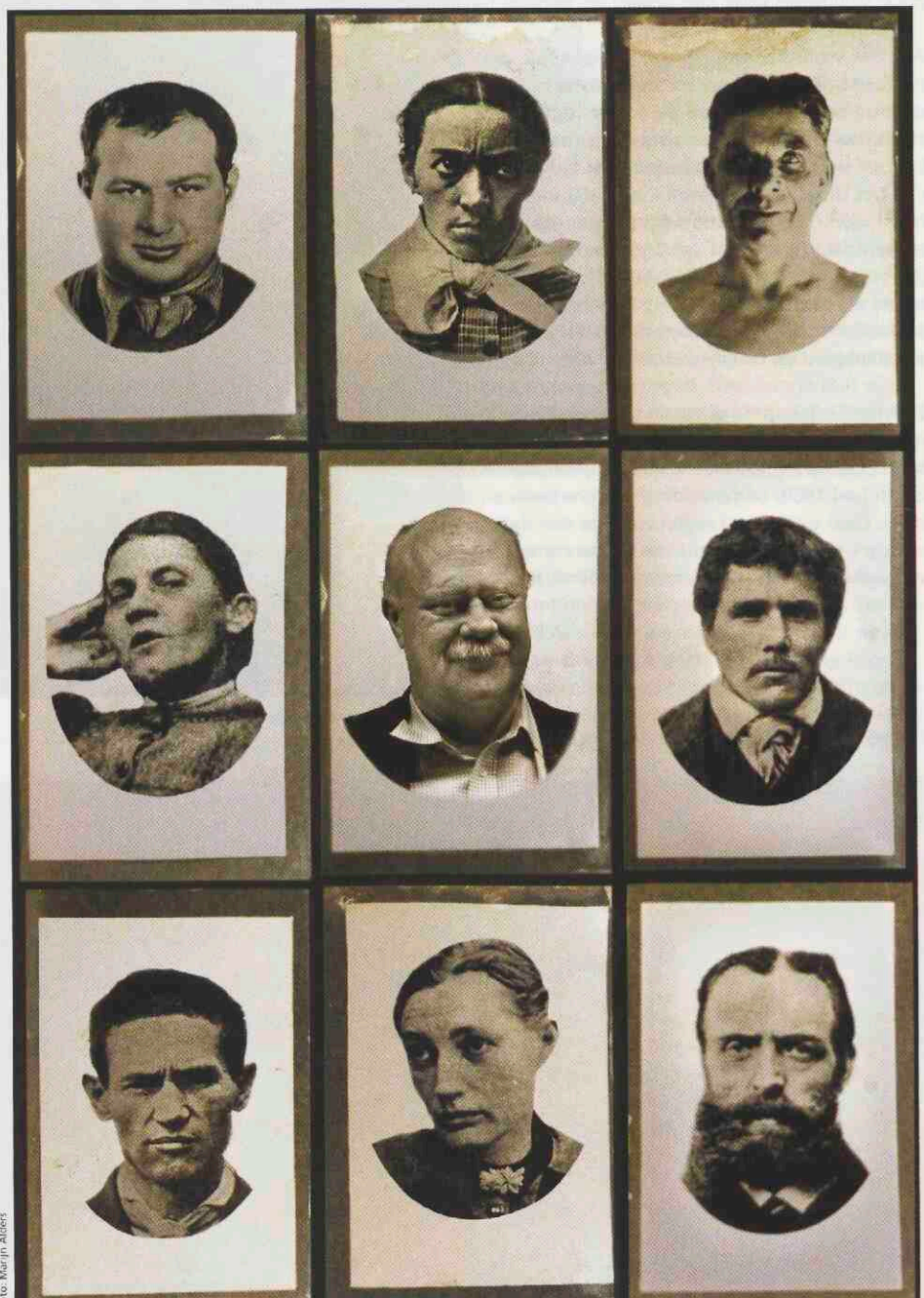

Foto: Marin Albers

Los de rebus en win!

Illuster verloot onder de goede inzenders van deze rebus vijf exemplaren van De Geschiedenis van het Denken van André Klukhuhn. Stuur je inzending voor 16 april naar illuster@uu.nl onder vermelding van 'rebus'.

Dr. André F.W. Klukhuhn (zie foto) organiseerde als staf lid en later directeur van Studium Generale tussen 1973 en 2004 naar schatting 2500 lezingen en symposia. Hierdoor ontpopte hij zich in de loop der jaren als cultuurfilosoof en historicus van ideeën. In 2003 leidde dit tot zijn boek De Geschiedenis van het Denken. Dit boek geeft een prachtig overzicht van pogingen die de mens in de loop van de geschiedenis heeft ondernomen om greep te krijgen op zijn omgeving.

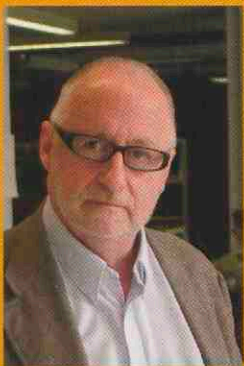

Foto en rebus: Ype Driessen

-g

b=f

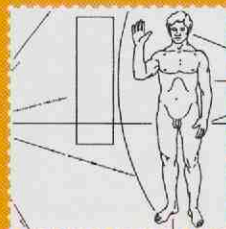
-m,-s

n=t

re=eg

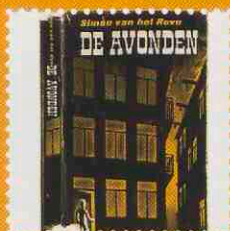
m=v

ze=s

l=i

v=n

b=d

-w

-s,+es

worpen aan een assessment in de race om een baan. Een dergelijk beoordelingsprogramma onderscheidt zich van andere selectietesten doordat er altijd een simulatie van de praktijk in zit, zoals een rolspel. Zo'n simulatie heeft echter volgens De Jong lang niet altijd extra voorspellende waarde ten opzichte van de intelligentietest en de persoonlijkheidstest die meestal ook deel uitmaken van het assessment.

'Ook de hedendaagse psychologie worstelt nog steeds met de betrouwbaarheid van testen.'

Dit blijkt bijvoorbeeld uit een onderzoek in 1995 waarin 100 managers een ontwikkelingsassessment doorliepen. Ze werden getest op acht competenties, waaronder stressbestendigheid, ambitie, plannen en organiseren. Tien jaar later werd onderzocht of er een samenhang was tussen enerzijds de assessmentresultaten en anderzijds het bereiken van een senior managementfunctie en het effectief functioneren in de functie. Het resultaat bleek alleen te correleren met het wel of niet bereiken van die hogere functie. En het hele effect bleek alleen te berusten op één competentie: de ambitie van de proefpersoon.

De Jong: 'Het onderstreept het belang van weten wat je wilt meten. Ook de hedendaagse psychologie worstelt nog steeds met de be-

trouwbaarheid van testen. Het probleem is dat veel van de beoogde 'brede competenties' erg moeilijk meetbaar te maken zijn, zeker in een simulatie van beperkte duur. Relatief goede resultaten kunnen wel worden bereikt met het meten van specifieke kennis en vaardigheid. Kortom, er is nog steeds interessant werk te doen in de ontwikkeling van valide instrumenten voor selectie en loopbaanadvisering.'

Populaire testjes

Volgens De Jong kunnen de vragenlijstjes in tijdschriften best goed zijn wanneer een aantal cruciale dimensies worden meegenomen. Neem als voorbeeld de vraag welke baan bij iemand past. Houdt deze persoon van regels? Kies dan voor een organisatie waar veel structuur is en procedures op papier staan. Rendel de Jong: 'Dat zijn natuurlijk conclusies die je op je klompen aanvoelt. De uitdaging in ons vak is nu juist om die verbanden die niet voor de hand liggen te doorgronden en aan te tonen.'

[Wilma de Lange]

Zin en onzin over onszelf

Van 12 juni 2007 tot september 2008 loopt in het Universiteitsmuseum de tentoonstelling 'Karakter – zin en onzin over onszelf'. De tentoonstelling presenteert de huidige kennis over persoonlijkheid. De tentoonstelling zal onder andere in het teken staan van de zin en onzin over het meten van de persoonlijkheid. Meer informatie: www.museum.uu.nl.

Universiteitsdag 2007

voor alumni, studenten en medewerkers

Op 31 maart bent u van harte welkom op de Universiteitsdag. Dit jaar is het thema 'de kunst van het denken'. Op pagina 18 tot en met 21 vindt u het ochtend- en middagprogramma. Aanvullende informatie vindt u op www.alumni.uu.nl/udag.

Programma

- 10.00 uur:** Ontvangst met koffie en thee
- 10.25 uur:** Welkomstwoord door dr. A. Smit, voorzitter van het bestuur van het Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau
- 10.30 uur:** Inleiding door prof.dr. Willem Hendrik Gispen, lid College van Bestuur
- 10.45 uur:** 'De kunst van het denken'
Prof.dr. W. Koops: 'Kunnen kinderen denken?'
Mw.dr. E.M.H. Sterck: 'Kunnen dieren denken?'
Prof.dr. J.J.C. Meyer: 'Denkende computers'
- 11.45 uur:** Korte pauze
- 12.00 uur:** Beantwoorden van digitaal aangeleverde vragen
- 12.30 uur:** Lunch
- 13.30 uur:** Start middagprogramma's

Praktische informatie

Locaties

Ochtend en lunch: Educatorium, Leuvenlaan 19 (De Uithof)

Middag: Verschillende locaties in de binnenstad en in De Uithof

Vervoer

Wij adviseren u om met het openbaar vervoer naar Utrecht te komen. Tussen De Uithof en de binnenstad kunt u gebruik maken van het openbaar vervoer. Als u met eigen vervoer komt, kunt u de auto in De Uithof parkeren.

Aanmelden

Aanmelden voor het ochtend- en middagprogramma kan door de antwoordkaart in deze Illuster in te vullen of via internet: www.alumni.uu.nl/udag. Voor sommige programma's geldt een maximum aantal deelnemers, dus meldt u tijdig aan! Kosten voor deelname aan het ochtendprogramma, inclusief lunch, bedragen € 10,- voor begunstigers van het Universiteitsfonds/Alumnibureau, andere bezoekers betalen € 15,-. De meeste middagprogramma's zijn gratis. Sommige faculteiten/alumniverenigingen vragen een kleine bijdrage voor niet-leden. Voor het bezoek aan de Botanische Tuinen bedragen de kosten 5 euro. Vergeet u niet de eenmalige machtiging in te vullen en te ondertekenen? U kunt zich tot uiterlijk 23 maart aanmelden. Na aanmelding ontvangt u nadere informatie over tijdstip, locatie en route. Heeft u nog vragen? Bel het Communicatie Service Centrum: (030) 253 3550. Tijdens de Universiteitsdag is er een informatiepunt gevestigd in het Educatorium, Leuvenlaan 19, De Uithof.

1 Ochtendprogramma

Denken kan bijna als de 'core business' van het academische bedrijf beschouwd worden. Maar wat is het eigenlijk, en wat is er voor nodig? Hoe 'doen' we het? Een belangrijke basis ligt in de fysiologische processen. In het ochtendprogramma richten we de aandacht echter vooral op andere dimensies van het denken. Niet zozeer de 'chemie', maar de vraag hoe ons denken qua structuur en logica in elkaar zit, staat centraal.

Kunnen kinderen denken?

Professor Willem Koops

In de ontwikkelingspsychologie wordt duidelijk dat mensen – ook heel jonge kinderen – bij hun denken gebruik maken van beelden en opvattingen van de werkelijkheid, die ze opdoen in communicatie met elkaar. Omdat kinderen een idee (een *Theory of Mind*) kunnen ontwikkelen van wat anderen denken of willen – bijvoorbeeld de volwassenen die hen omringen – zijn ze in staat hun eigen denken verder te ontwikkelen.

Kunnen dieren denken?

Dr. Liesbeth Sterck

Het ziet ernaar uit dat de grens tussen het denken van mensen en dieren minder scherp is dan voorheen werd aangenomen. In de gedragsbiologie wordt onderzocht of dieren óók een *Theory of Mind* hebben om de werkelijkheid voor zichzelf in beeld te brengen. Een belangrijk onderdeel daarvan is bijvoorbeeld het episodisch geheugen, de capaciteit om zich gebeurtenissen te herinneren en die 'in de tijd' te kunnen plaatsen. Dit vermogen maakt het ook mogelijk te plannen voor toekomstige gebeurtenissen.

Maar hun taal, die fundamenteel is voor het denken van mensen, lijkt een heel stuk minder ontwikkeld. De vraag is wat dat zegt over de evolutie van het menselijk denken.

Denkende computers

Professor John-Jules Meyer

Als we begrijpen hoe 'denken' gaat, kunnen we dan ook denkende machines maken? In het vakgebied van de kunstmatige intelligentie probeert men computergebaseerde systemen te maken die 'intelligent' gedrag vertonen. Potentiële toepassingen zijn er legio. Van robots die op eigen houtje gevaarlijke klussen klaren bij rampbestrijding, tot geavanceerde systemen die kunnen worden ingezet voor de diagnose van complexe problemen waarbij heel veel gegevens moeten worden betrokken. Maar wie bewaakt het denken dat onze eigen capaciteiten te boven gaat, en wie draagt er verantwoording voor? De science fiction schrijver Asimov stelde lang geleden al de vragen die nu actueel gaan worden.

Aan de hand van vier deskundigen – Willem-Hendrik Gispen (medische biologie, tevens rector magnificus), Willem Koops (ontwikkelingspsychologie), Liesbeth Sterck (gedragsbiologie) en John-Jules Meyer (informatica) verkennen we de herkomst en toekomst van ons denken.

Digitaal vragen aanleveren

In het laatste deel van het ochtendprogramma gaan de sprekers in op vragen die u tot 14 maart digitaal kunt aanleveren. Vragen over de kunst van het denken kunt u sturen naar universiteitsdag@uu.nl.

31 maart 2007
Universiteitsdag
'De kunst van
het denken'

2 Workshops voor Jonge Alumni

Ben je minder dan vijf jaar afgestudeerd en op zoek naar of bezig met je eerste of tweede baan? Volg dan een van de workshops op 31 maart, die het Universiteitsfonds/Alumnibureau aan begunstigers gratis aanbiedt (niet-begunstigers betalen € 20,-). Tien professionals bieden een workshop aan die je uitdagen in je persoonlijke ontwikkeling en verder helpen op de arbeidsmarkt. Kijk voor informatie over de trainers en de workshops op www.alumni.uu.nl/workshops. Je krijgt vooraf bericht of je geplaatst bent in de workshop van je keuze. Gezien de belangstelling voor de workshops gaan we ervan uit dat alleen zij die echt willen komen zich opgeven. Indien je niet komt en je wel hebt opgegeven brengen we je € 20,- in rekening.

Aanmelding: 12.30 uur, aanvang: 13.00 uur, locatie wordt bekendgemaakt via www.alumni.uu.nl/ludag. Contactpersoon: Joost Gunther, (030) 253 9624, j.f.h.c.gunther@uu.nl.

Communicatieve Vaardigheden

Hoe kom ik overtuigend over? Communiceren doen we de hele dag door. Maar worden we wel altijd goed begrepen? En waarom zijn anderen succesvoller in het behalen van hun doelen? Deze workshop gaat over onze manier van communiceren en onze innerlijke overtuigingen. Vaak zijn we ons niet bewust van de kwaliteiten die in onszelf verborgen liggen. Tijdens deze sessie gaan we je mogelijkheden voor nu en de toekomst vaststellen.

Docent: Jos van Langen

Maximaal aantal deelnemers: 12

Kiezen voor jezelf

Je bent net afgestudeerd en weet niet precies wat je wilt. Of je werkt nu al een aantal jaren, maar het bevalt je niet helemaal. Je voelt dat je de juiste keuzes moet gaan maken over hoe je verder wilt met je loopbaan. Je wilt vooral weten hoe je dat op een goede manier doet. De inhoud wordt bepaald aan de hand van de vragen die de deelnemers zelf formuleren. Je leert jezelf antwoord geven op twee vragen:

- Wat wil ik nou écht?

- Hoe bereik ik dat?

Het gaat er in deze workshop primair om te ontdekken hoe je tot goede keuzes komt.

Docent: Stef Seykens

Maximum aantal deelnemers: 15

Managementvaardigheden

In deze workshop zal specifieke aandacht uitgaan naar effectieve gesprekstechnieken bij het geven en ontvangen van feedback; misschien wel de belangrijkste vaardigheid waarover managers moeten beschikken. Het grootste deel van de workshop experimenteren we met echte cases uit de werkpraktijk van deelnemers. Deze workshop is dan ook voornamelijk interessant voor mensen met vragen over de rol van de leidinggevende, die hun dilemma's uit de eigen werkpraktijk willen bespreken en geïnteresseerd zijn in ervaringen van anderen.

Trainer: Monique Mulders

Maximaal aantal deelnemers: 12

Vaardiger onderhandelen

Deze praktische interactieve workshop is bedoeld voor jonge professionals die vaardiger willen leren onderhandelen. Allereerst word je je bewuster van je eigen onderhandelingsstijl. Daarnaast krijg je door oefeningen zicht op stijlen die door anderen gehanteerd worden en hoe deze op elkaar inwerken. Tevens wordt een uitstapje gemaakt naar arbeidsvoorwaarden en salarisonderhandelingen. Je krijgt een hand-out met de theorie en tips mee naar huis.

Docent: Marianne Heins

Maximaal aantal deelnemers: 15

Het voeren van een sollicitatiegesprek

Solliciteren is niet een kwestie van zoveel mogelijk de rol te spelen die een werkgever van je verwacht. Als het goed is, vind je elkaar op een aantal belangrijke punten. Valt er dan niets te sturen? Ja, gelukkig wel. Het helpt als je inzicht hebt in je eigen drijfveren, weet hoe je overkomt, wat je kunt verwachten en hoe je je kunt voorbereiden. Daar gaan we in deze training dan ook mee aan de slag. We zullen ons gezien de beperkte tijd voornamelijk richten op het voeren van een goed sollicitatiegesprek.

Docent: Marjoleine Marijt

Maximaal aantal deelnemers: 10

Timemanagement

Wordt je leven gekenmerkt door urgentie en haast? Heb je het gevoel geleefd te worden door je werk? Wordt de stress van je werk in je persoonlijk en professioneel functioneren merkbaar? Een oplossing ligt mogelijk in efficiënt en effectief omgaan met je werk. Een groter effect echter sorteert de handelswijze: de dingen goed doen en vooral de goede dingen doen.

Docent: Jos Koeckhoven

Maximaal aantal deelnemers: 14

Wel willen maar niet doen: over uitstelgedrag

Je kent het wel: je hebt ergens geen zin in en schuift het voor je uit. Voor sommigen is dit patroon een hardnekkig terugkerend verschijnsel. Of het nu gaat om studeren, belastingformulieren invullen, telefoontjes plegen of je administratie op orde brengen. Deze workshop is interessant voor iedereen die meer inzicht wil krijgen in dit verschijnsel: wat is uitstelgedrag, en waarom doen we het? We zullen ook stilstaan bij zes typen uitstellers, en met behulp van een vragenlijst bekijken welke stijlen het beste bij jou passen.

Docent: Marjan Ossebaard

Maximaal aantal deelnemers: 10

Presenteren kun je leren

Kun je niet meer eten of slaap je slecht bij de gedachte dat je een presentatie moet geven? Krijg je liever geen rode vlekken in je hals terwijl je voor een groep staat? Presenteren kun je leren! Deze keer niet alleen de standaard trucjes, maar terug naar de basis om van daaruit een goed verhaal op een ontspannen manier te vertellen.

Trainer: Rens Vandeberg

Maximaal aantal deelnemers: 15

Loopbaanoriëntatie: jezelf onderscheiden op de arbeidsmarkt

Voordat je je begeeft op de arbeidsmarkt moet je jezelf zo goed mogelijk kennen. Makkelijker gezegd dan gedaan. Tijd voor een korte zelf-analyse en tips om dit verder uit te breiden. Vervolgens kijken we naar de mogelijkheden en kansen op de arbeidsmarkt in relatie tot jouw karaktereigenschappen, wensen en kwaliteiten. Deze workshop is bedoeld voor hen die het hele loopbaantraject in de workshop intensief maar beknopt willen doorlopen.

Trainer: Gwen Dudok van Heel

Maximaal aantal deelnemers: 15

Loopbaanoriëntatie: zelfanalyse

Als je kiest voor een functie die bij je talenten past, behaal je sneller en gemakkelijker resultaten en haal je meer energie uit je werk. Pas als je helder in beeld hebt over welke kwaliteiten je beschikt en wat je ermee wilt en kunt is het mogelijk (loopbaan)keuzes te maken die daarbij aansluiten. We zullen op een systematische wijze achterhalen waar je talenten en drijfveren liggen. Tijdens interactieve en speelse oefeningen formuleer je zelf antwoorden op vragen die helpen bij een heldere zelfanalyse.

Trainer: Annemarie van Bruinisse

Maximaal aantal deelnemers: 12

3 Middagprogramma's van de faculteiten

Wil je leren zakelijk te kunnen flirten? Of op het juiste moment de juiste vraag te stellen? Of hoor je liever Piet-Hein Donner spreken over de vrijheid van meningsuiting en de politieke islam? Het middagprogramma van de Universiteitsdag biedt in elk geval weer een verscheidenheid aan programma's aan. Struin door de middagprogramma's die de faculteiten en alumniverenigingen aanbieden in de vorm van lezingen en workshops. Maak een keuze en vul de antwoordkaart in.

Algemene Gezondheidswetenschappen

Dit jaar biedt Algemene Gezondheidswetenschappen voor de eerste maal een middagprogramma voor haar alumni aan. Vanwege de verscheidenheid van beroepen is er een gedifferentieerd programma met een gezamenlijke opening en een specifiek deel voor verplegingswetenschappers, fysiotherapiewetenschappers en logopediewetenschappers. De middag wordt afgesloten met een gezamenlijke borrel. Op www.alumni.uu.nl/udag staat het complete programma. De toegang is gratis.

Aanvang: 14.00 uur, ontvangst: 13.30 uur

• *Locatie: Hijmans van den Berghgebouw, Heidelberglaan 100, De Uithof* • *Contactpersoon: Jeroen de Groot, (030) 250 3464, j.c.p.j.degroot@umcutrecht.nl.*

Fysiotherapiewetenschap

De Kunst van het klinisch redeneren

De alumnivereniging Scientia Fundus van fysiotherapiewetenschap (AGW) verzorgt op de Universiteitsdag een middagprogramma dat aansluit bij het algemene thema en dat tot onderwerp heeft 'de Kunst van het klinisch redeneren'. Drie sprekers zullen hun visie geven op het belangrijke dynamische denken en beslisproces van het klinisch redeneren, gevolgd door een discussie tussen sprekers en aanwezigen. De sprekers van deze middag zijn: Dr. A. de Wijer, fysiotherapeut, manueeltherapeut en wetenschapper. Dr. W. Hullegie, fysiotherapeut en wetenschapsfilosoof. Drs. R. van Dolder, fysiotherapeut en bewegingswetenschapper, promovendus op het onderwerp klinisch redeneren. De middag wordt beëindigd met een borrel. De toegang is gratis.

Aanvang: 14.00 uur, ontvangst: 13.30 uur

• *Locatie: zaal Blauw, Stratenumgebouw, Heidelberglaan 100, De Uithof* • *Contactpersoon: Marijke van Dijk-van der Hilst, (072) 509 4022, marijkevanderhilst@hccnet.nl.*

Geneeskunde

Rudolf Magnus Instituut voor Neurowetenschappen (RMI): Het denken in beeld. Lezingen en Brainshops.

Prof.dr. J.M. van Ree, directeur van het RMI, introduceert het eerste deel van het programma. Hierna gaan dr. M.M. Sitskoorn (hoofd van de unit neurocognitief onderzoek en auteur van de bestseller Het Maakbare

Brein), prof.dr. R.S. Kahn (hoogleraar Psychiatrie en auteur van het zeer succesvolle boek Onze Hersenen) en M. van Hoogenhuyze (kunsthistoricus aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunst in Den Haag), in op het onderwerp van vandaag. In het tweede deel van deze middag kunt u vijf zinnenprikkende brainshops bezoeken en kennis nemen van de laatste ontwikkelingen op het gebied van hersenen en imaging (structureel en functioneel), hersenen en genetica, hersenen en cognitie, en hersenen en plasticiteit bij kinderen. Aansluitend aan het middagprogramma vindt een borrel plaats. De toegang is gratis.

Aanvang: 14.00 uur, ontvangst: 13.30 uur

• *Locatie: zaal Blauw, Onderwijscentrum AZU, UMC Utrecht, De Uithof* • *Contactpersoon: Henriëtte Dobbelaar, (030) 250 3406, h.m.dobbelaar@umcutrecht.nl.*

Biologie

De kunst van het denken toegelicht vanuit de Biologie

Tegen de achtergrond van de 'Theory of Mind', toegelicht door dr. E.H.M. (Liesbeth) Sterck tijdens het ochtendprogramma van deze dag, wordt in het middagprogramma op inspirerende wijze geïllustreerd hoe de Kunst van het Denken binnen deze wetenschap zich vooral uit in het vermogen om op het juiste moment de juiste vraag te stellen. En deze vraag vervolgens op een creatieve wijze van een antwoord te voorzien. Prof.dr. L. A.C.J. (Rens) Voeselek zal als vakdecaan Biologie iedereen welkom heten en het programma openen met de voordracht: Hoe houdt een plant (letterlijk) het hoofd boven water. Liesbeth Sterck onderzoekt vervolgens of onze naaste verwanten, de apen, lijken op Machiavelli of machines. Kunnen dieren denken of is het een unieke eigenschap van de mens? Prof.dr.ir. B.J.G. (Ben) Scheres neemt ieder op inspirerende wijze mee naar de wereld van de stamcellen onder de titel: Boodschappers uit een ander koninkrijk. En tenslotte zal prof.dr.ir. C.M.J. (Corné) Pieterse laten zien dat het immuunsysteem van planten functioneert als een feilloos geheugen. Na afloop is er een borrel. De toegang is gratis.

Aanvang: 13.30 uur • *Locatie: Blauwe Zaal, F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16, De Uithof* • *Contactpersoon: Vjiko Lukkien, (030) 253 7436, v.p.a.lukkien@bio.uu.nl.*

Scheikunde

De Kunst van de Chemie

In lijn met het thema van de Universiteitsdag verwondert Scheikunde zich tijdens een lezingserie over de Kunst van de Chemie. Meer informatie over de sprekers en hun kunsten vindt u op www.alumni.uu.nl/udag. De toegang is gratis.

Aanvang: 14.00 uur • *De locatie wordt bekendgemaakt via www.alumni.uu.nl/udag* • *Contactpersoon: Elslien Blokland, (030) 253 3793, voorlichter@chem.uu.nl.*

Nederlands

Traditie en Vernieuwing

Sanne Elling, die promotieonderzoek op het gebied van tekstevaluatie verricht, geeft in een lezing een overzicht van de methoden die juist in een digitale context beschikbaar zijn. De meest recente software zal worden gedemonstreerd, tot en met de nieuwste eye tracker waarmee sinds kort de oogbewegingen van een websitebezoeker nauwkeurig geregistreerd kunnen worden. In het verlengde van deze lezing verzorgt dr. Leo Lentz een workshop over de zogenaamde scenariomethode waarmee experts problemen, die bezoekers van een site ervaren, op kunnen sporen.

Van andere orde is de actualiteit van de spelingsdiscussie. Met de blik van een insider bij uitstek geeft prof.dr. Henk Verkuyl een lezing over deze boeiende, spraakmakende materie. De traditie is in zekere zin vertegenwoordigd in de workshop die dr. Frank van Gestel zal verzorgen. Hij werkt aan een moderne vertaling van Hoofts Historiën en zal ingaan op enige problematische zinnen en de oplossingen daarvoor. Het programma wordt afgesloten met een korte ledenvergadering van Nedwerk en een borrel. Nadere gegevens over het programma volgen op www.alumni.uu.nl/udag. De toegang is gratis voor leden van de alumnivereniging Nedwerk; niet-leden betalen € 5,-.

Aanvang: 14.00 uur • *Locatie: Drift 21, Utrecht* • *Contactpersoon: Corry Dijkstra, (030) 253 8000, corry.dijkstra@let.uu.nl.*

Geschiedenis

American Studies in Utrecht

Dit jaar biedt de VIGU (Vrienden van het Instituut Geschiedenis Utrecht) 3 lezingen aan rondom het thema American Studies in Utrecht. Dr. Jaap Verheul zal de inleidende lezing houden. Vervolgens zal een student in een lezing iets vertellen over het onderzoek waar hij/zij mee bezig is. De afsluitende lezing wordt verzorgd door prof.dr. Maarten van Rossem (foto). De middag eindigt met een borrel. Meer informatie over het programma vindt u op www.let.uu.nl/geschiedenis. De toegang is gratis voor VIGU-leden, niet-leden betalen € 7,50 (incl. lunch).

Aanvang: 14.00 uur • *Locatie: Drift 21, Utrecht.* • *Contactpersoon: Annelies van den Hurk, (030) 253 6222 of (030) 253 6153, ges@let.uu.nl.*

Foto: Enayra Jara

Theater-, film- en televisiewetenschap Educatie met behulp van Nieuwe Media

Spelen is leuk. Kinderen kunnen intens genieten van een spel. Spelen is ook leerzaam en goed voor je ontwikkeling. Bij volwassenen wordt spelen leren en leren wordt werken. Stoppen met spelen ontnemt je een belangrijke manier om je verder te ontwikkelen. Blijf dus spelen, je leven lang. Gelukkig is er kort geleden in Utrecht een centrum opgericht voor de ontwikkeling van gaming, simulatie en virtual reality. Het doel van dit Center for Advanced Gaming and Simulation (AGS) is om met computerspelen uitermate effectieve leer- en trainingservaringen te realiseren. Joost Raessens is vanuit de master Nieuwe Media betrokken bij dit internationale onderzoeksproject. Hij zal direct vanuit de voorhoede verslag doen van de bijdrage van Theater, film en televisiewetenschap aan Educatie en Nieuwe Media. Dus alumni, speel mee op 31 maart 2007 en laat je bijpraten over de laatste stand van zaken. Game on.

Aanvang: 13.30 uur • Locatie: U-Theater/Studio-T (Onder voorbehoud) • Contactpersoon: Clara Pafort-Overduin, keepintouch@let.uu.nl.

Wijsbegeerte Tweeluik

Alumnivereniging Autarkeia verzorgt in samenwerking met het departement Wijsbegeerte in de middag een tweeluik. Albert Visser (hoogleraar logica en hoofd van de opleiding Cognitive Kunstmatige Intelligentie) houdt een lezing die aansluit op het thema van het ochtendprogramma 'de kunst van het denken'. Na de thee-pauze vervolgt het programma met een lezing over de (recente) scriptie van een nieuwe alumnus. Wie of wat...? Dat is nog een verrassing. De borrel begint om 16.30 uur. De toegang is gratis voor AUTARKEIA-leden, niet-leden betalen € 5,-. Aanvang: 14.00 uur • Locatie: zie www.alumni.uu.nl/ludag • Contactpersoon: Erna Kas, (030) 253 2097, erna.kas@phil.uu.nl.

Sociale Wetenschappen Denken in sociale context

Synergie tussen theorie en praktijk?

Het sociaal-wetenschappelijke onderzoek over het denken beslaat een breed terrein. Prof. dr. Willem Koops, decaan faculteit Sociale Wetenschappen, introduceert deze middag een drietal lezingen over het thema Denken in sociale context. Zo zien wij onszelf als mensen die met overleg ons eigen lot bepalen; maar welke rol spelen 'rationaliteit' en 'bewustzijn'? Prof. dr. Edward de Haan spreekt hierover in zijn voordracht Bewust en onbewust denken. De vraag of mensen op een objectieve of intuïtieve manier oordelen over rechtvaardigheid belicht prof. dr. Kees van den Bos in de lezing Nadenken en intuïties over sociale rechtvaardigheid. Tenslotte is er aandacht voor de cognitieve kant van leren. In de voordracht Leren: oud, nieuw, anders reageert prof. dr. Paul Kirschner op de

discussie over het nieuwe onderwijs. De toegang is gratis.

Aanvang: 14.00 uur • Locatie: Boothzaal, Universiteitsbibliotheek, Heidelberglaan 3, De Uithof • Contactpersoon: Maria Splinter, (030) 253 6718, M.M.Splinter@fss.uu.nl.

Rechtsgeleerdheid Lezingen en workshop

Aansluitend op het thema De kunst van het denken heeft Rechtsgeleerdheid voor haar alumni een parallelprogramma samengesteld: 1. *Vrijheid van meningsuiting en de politieke islam.*

Sinds de moord op Theo van Gogh en de Deense cartoons van Mohammed is de onbegrensde vrijheid van meningsuiting niet meer vanzelfsprekend. Hoe ver zou de overheid moeten gaan met het beschermen van burgers die door hun uitlatingen bedreigd worden?

Sprekers: onder andere Piet-Hein Donner (zie foto), voormalig minister van Justitie en Tweede Kamerlid, Afshin Elian, hoogleraar multiculturalisme, Universiteit Leiden en columnist voor NRC Handelsblad. Inleiding door mr. Tom Zwart.

2. *Criminalisering van de Holocaust en ontkenning van volkerenmoord in Europa*

Spreker: Ugur Umit Ungor, Amsterdam Centre of Holocaust and Genocide Studies. Aansluitend paneldiscussie met vertegenwoordigers van Oekraïense, Rwandese, Kroatische en Namibische ambassade over genocide en het recht van een slachtoffer op erkenning.

Voorzitter: Chiseche Mibenge, Studie en Informatiecentrum Mensenrechten, UU. N.B. Deze conferentie start al om 9.30 uur met als gastsprekers o.a. Prof. Baskin Oran uit Turkije en prof. Bart Stapert, voorzitter van Amnesty International Nederland. U kunt zich opgeven voor alleen het middagprogramma, maar ook voor de gehele dag. Ook worden er op 30 maart drie workshops (voertaal Engels) aangeboden: 1. public speaking and presentation style, 2. application procedure and job interviews, 3. International criminal law procedure, drafting of applications. Meer informatie via www.law.uu.nl/internationalalumni.

3. *Zakelijk flirten*

Workshop, speciaal gericht op de jongere

alumni. Deelnemers leren hoe zij hun charme kunnen inzetten om zakelijke doelen te bereiken. Onderwerpen zijn onder meer: het sturen van gesprekken en het beïnvloeden van de werksfeer. Drs. Drazen Lisak zal deze training verzorgen. De toegang is gratis.

Aanvang: 14.00 uur, ontvangst: 13.30 uur • Locatie: Academiegebouw, Domplein, Utrecht. • Contactpersoon: Regi Acton, (030) 253 7040, R.Acton@law.uu.nl.

Utrecht School of Economics De kunst van het economisch denken

Deze keer staat USE stil bij de verschillende wijzen waarop volgens economen wordt gedacht. Drie docenten van USE zullen vanuit hun eigen disciplines ingaan op de wijze waarop denken het gedrag beïnvloedt.

1. *De kunst van het denken volgens de economische wetenschappen*

Denken vanuit een economisch-historisch en wetenschapsfilosofisch-methodologisch perspectief: wat is de praktische betekenis van de economische wetenschappen? door dr. Piet Keijzer.

2. *De kunst van het denken vanuit het ondernemersperspectief*

Denken vanuit de hoek van het ondernemerschap: hoe denken ondernemers en hoe zou je moeten denken om succesvol te zijn? door drs. Peter O. van der Meer

3. *De kunst van het denken vanuit het economische onderzoek*

Denken vanuit een rationeel, speltheoretisch perspectief: hoe denken deelnemers aan het ruilproces zoals in het onderzoek naar vertrouwen? door dr. Stephanie Rosenkranz. Na afloop is er een borrel. De toegang is gratis.

Aanvang: 14.00 uur, ontvangst: 13.30 uur

• Locatie: zie www.alumni.uu.nl/ludag

• Contactpersoon: Peter O. van der Meer, alumni@econ.uu.nl.

Godgeleerdheid Religieus denken als kunst: theologie en poëzie

In de 21e eeuw is literatuur met een theologisch thema erg populair. Het departement Godgeleerdheid neemt u graag mee naar het thema religieus denken als kunst. De inleiding wordt naar wij hopen verzorgd door een bekend schrijver, wiens naam nog niet bekend kan worden gemaakt. Vervolgens zullen twee topwetenschappers uit de letterkunde en de theologie dieper ingaan op de combinatie van theologie en poëzie. Tot slot wordt aan mensen in de zaal de gelegenheid geboden zich in de discussie te mengen. Na afloop van het programma wordt de deelnemers een borrel aangeboden. De toegang is gratis.

Aanvang: 14.00 uur • De locatie wordt bekendgemaakt via www.alumni.uu.nl/ludag • Contactpersoon: Maaïke Swarte, (030) 253 9052, M.P.Swarte@theo.uu.nl.

Bezoek voor de meest recente ontwikkelingen en activiteiten onze website:
www.alumni.uu.nl

U bent afgestudeerd aan de Universiteit Utrecht en nog geen begunstiger van het Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau? Hoog tijd om daar verandering in brengen!

De alumnigemeenschap van de Universiteit Utrecht is de grootste en meest actieve in Nederland. Steeds meer alumni sluiten zich aan om in contact te blijven met de universiteit en elkaar: een interessant netwerk van professionals met zeer diverse achtergronden en opleidingen. Inmiddels zijn zo'n 7.000 alumni begunstiger van het Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau. Als begunstiger ondersteunt u de activiteiten van het Utrechts Universiteitsfonds/Alumnibureau en ontvangt u de Alumnipas met aantrekkelijke kortingen. Wilt u ook begunstiger worden? Kijk dan op www.alumni.uu.nl.

Benoemingen

Het bestuur van het Utrechts Universiteitsfonds heeft de volgende bijzonder hoogleraren benoemd:

- Mr. dr. J.G. Sijmons per 1 januari 2007 op het vakgebied 'Privaatrechtelijke Gezondheidsrecht', bij Rechtsgeleerdheid
- Dr. E.P. van der Ban per 1 januari 2007 op het vakgebied 'Lie theorie', bij de faculteit Bètawetenschappen/Wiskunde.

Regionale netwerken

In de regio organiseren diverse alumninetwerken activiteiten voor alumni. Komend najaar is er weer een programma te verwachten van Utrecht Lezingen. Maar ook in het voorjaar worden er diverse activiteiten georganiseerd. Actuele informatie is te vinden op de website: www.alumni.uu.nl/regio.

Utrecht Lectures

Het Utrechts Universiteitsfonds / Alumnibureau organiseert samen met de universiteit jaarlijks een aantal Utrecht Lectures in het buitenland. **Los Angeles:** 22 februari 2007, 'Rembrandt's Last Picture', Gary Schwartz. **New York en Washington:** respectievelijk 19 en 20 april 2007, 'Sexuality across the Ocean: differences between the Netherlands and the United States', Theo Sandfort, alumnus UU en hoogleraar Klinische Socio-Medische studies aan Columbia University in New York.

Actuele informatie over de Utrecht Lectures in Engeland, Spanje en de Verenigde Staten is te vinden op de website: www.alumni.uu.nl > internationale alumninetwerken.

Academische cafés

In vervolg op de reeks Academische Cafés van vorig jaar organiseren de alumninetwerken Zwolle en Arnhem ook dit jaar weer een Academisch Café waarvoor u van harte bent uitgenodigd. Zwolle: 26 maart 2007 (Dies Universiteit Utrecht), Tagrijn, Buitenkant 8. Arnhem: 12 april 2007, café-Brasserie Dudok,

Koningstraat 40, Arnhem (20.00 - 22.30 uur). Voor meer informatie: www.alumni.uu.nl.

Mentor Mentee System

Het MMS is een zoekmachine (www.uu.nl/mms) waarmee studenten en jonge alumni een mentor kunnen zoeken voor vragen over hun loopbaan of afstuderen. Ben je een masterstudent of recentelijk afgestudeerd en heb je behoefte aan advies van een ervaren kracht? Meld je dan aan voor het Mentor Mentee Systeem (MMS) door een e-mail te sturen aan mms@uu.nl of bel (030) 253 9624. Kijk voor meer informatie op www.alumni.uu.nl/mms.

AlumniWeb

Wilt u jaar- of studiegenoten opzoeken en uw eigen (adres)gegevens kunnen beheren? Dat kan, activeer uw account via www.alumni.uu.nl/alumniweb, net als ruim 14.000 medealumni!

Oproep!

Geïnteresseerde alumna/alumnus gezocht als vrijwilliger

Het Universiteitsfonds/Alumnibureau zoekt een geïnteresseerde en ter zake kundige vrijwilliger die het bureau wil ondersteunen bij het plegen van research naar relaties van de Universiteit Utrecht die een belangrijke rol spelen in de samenleving. Concreet gaat het om het zoeken op internet en in dag- en weekbladen naar vermeldingen van deze relaties. Waarmee zijn zij bezig, welke (neven)functies bekleden zij en welke rol spelen zij in de samenleving?

Wij vragen uw beschikbaarheid op de vrijdagochtend of -middag. De werkzaamheden vinden plaats op het bureau van het Universiteitsfonds. Bent u geïnteresseerd of wilt u nadere informatie, neemt u dan contact op met drs. R.J. (Robbert Jan) Feunekes, telefoon (030) 253 8680, r.j.feunekes@uu.nl.

Zonder waardeoordeel te geven signaleert deze rubriek activiteiten en publicaties die voor Utrechtse alumni interessant zijn. Bijdragen zijn welkom: illustr@uu.nl.

Als klant in de collegebank

Heb je er wel eens aan gedacht om voor je organisatie een bijeenkomst, congres of presentatie te organiseren in De Uithof? De Universiteit Utrecht verhuurt haar zalen ook aan externe klanten. De grote collegezalen, met een capaciteit van 100 tot 500 mensen, hebben een amfitheateropstelling en zijn voorzien van hoogwaardige audiovisuele apparatuur. De werkgroepruimtes (vanaf 20 personen) zijn ingericht met los meubilair en zijn naar eigen wens in te delen. Daarnaast zijn er ook verschillende cateringmogelijkheden.

Meer informatie: (030) 253 95 95; IDC-zaalverhuur@fss.uu.nl; <http://lidc.fss.uu.nl/zaalverhuur>.

Herinneringen kassen Oude Hortus gezocht

De gerestaureerde kassen van de Oude Hortus bestaan in 2007 honderd jaar.

Het Universiteitsmuseum is voor één van de feestelijke activiteiten rond de opening op zoek naar uw bijzondere herinneringen aan de kassen. Stond u in de rij om een glimp op te vangen van de bloeiende Victoria Regia of de nachtcactus? Hebt u mooie herinneringen aan uw tijd als medewerker of student? En wilt u deze verhalen met ons delen?

Neem dan contact op met Marleen Lutters, (030) 253 87 05, marleen.lutters@museum.uu.nl, Lange Nieuwstraat 106, 3512 PN Utrecht.

HOVO: voorjaarscursussen

Hoger Onderwijs voor Ouderen Utrecht houdt in de periode februari – mei cursussen over Russische film, het universiteitsmuseum, journalistiek, Suriname en medische genetica. De meeste cursussen beginnen vanaf 1 februari en bevatten gemiddeld 8 bijeenkomsten van twee uur. Meer informatie: (030) 253 31 79; hovo@uu.nl; www.hovoutrecht.nl.

Geologische reizen

De stichting Geowetenschappelijke Activiteiten is een non-profit organisatie die 'geologie voor niet-geologen' wil laten zien. De Stichting organiseert onder meer een geologische stadswandeling in Utrecht (data

op aanvraag), een dagje 'goudpannen' aan de Rijn reis (data op aanvraag) en een geologisch Limburg weekendreis (data op aanvraag). Daarnaast staan een 11-daagse reis naar Utah/Colorado (data: 14/4 – 25/4) en een 13-daagse geologische/ archeologische reis naar Syrië op het programma. Meer informatie: www.georeizen.nl.

Congres over geografie van Europa

In de zomer van 2007 organiseert EUGEO, de overkoepelende organisatie van aardrijkskundige genootschappen, haar eerste Europese congres. De zes hoofdthema's zijn: 'Standort Europa' at Risk, Towards Revitalized and Cohesive Cities, The Changing Face of Rural Europe, Genuine European Values: Culture, Identity, and Diversity, Nature Strikes Back, en Balanced Multilevel Governance. Het congres wordt gehouden aan de Universiteit van Amsterdam. Iedereen die betrokken is bij of geïnteresseerd is in de geografie van Europa is welkom.

Meer informatie en inschrijving: www.eugeo2007.org.

17e David de Wied-lezing

Op vrijdag 11 mei houdt prof. dr. Elsken van der Wall in Utrecht de 17e David de Wied-lezing. De titel van de lezing luidt: "Bathsheba en daarna", Ontwikkelingen in borstkankerbehandeling.

Borstkanker komt in Nederland bij 1 op de 9 vrouwen voor en is daarmee de meest voorkomende vorm van kanker in Nederland. De mogelijkheden tot behandeling zijn de afgelopen 10 jaar duidelijk toegenomen. De 5-jaarsoverleving is inmiddels gestegen tot boven de 80%.

Iedere borstkanker is anders. De onderlinge verschillen worden steeds duidelijker, doordat de medici naar het zogeheten 'genetisch profiel' van iedere tumor kunnen kijken. De werkwijze van de huidige behandelingen doet echter geen recht aan deze onderlinge variatie. Ook wordt het steeds duidelijker dat factoren in het weefsel rondom de tumor een belangrijke rol spelen in de groei van kankercellen. Toepassing van de kennis over de talloze genen in de tumor en haar omgevingsfactoren maakt een steeds verder gedifferentieerde aanpak van de borstkankerpatiënt mogelijk. Daarnaast leidt deze

kennis mogelijk tot de ontwikkeling van therapieën die (borst)kanker kunnen voorkomen.

Elsken van der Wall (1960, foto) is internist-oncoloog bij het UMC Utrecht, hoogleraar interne geneeskunde bij de faculteit Geneeskunde en associate professor aan de Johns Hopkins Universiteit in Baltimore (VS). Van der Wall's wetenschappelijke interesse is gericht op het ontwikkelen van nieuwe methoden in de behandeling van borstkanker. Zij is zeer actief in de publieksvoorlichting over borstkanker.

De stichting David de Wied-lezing organiseert jaarlijks een lezing door een (inter)nationaal vooraanstaand wetenschapper of hoogwaardigheidsbekleder over een actueel maatschappelijk vraagstuk. De stichting is opgericht door de Universiteit Utrecht en CenE Bankiers NV Utrecht en organiseert de lezing in samenwerking met het AD Utrechts Nieuwsblad.

11 mei 2007, 16:00 - 18:00 uur, Educatorium, Leuvenlaan 19, De Uithof, Utrecht
Meer informatie: Communicatie Service Centrum, (030) 253 2670, s.kremer@uu.nl, www.uu.nl/daviddewied.

DIENSTREGELING

Licht
valt altijd
vrij.

Daaronder
zwoegen
wij,

inktzwart
zware
stof,

plaatselijk
geketend
af en aan.